

Årsredovisning 2016 Stiftelsen E Cassels Arbetarefond

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beviljar styrelsen för Stiftelsen E Cassels Arbetarefond ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2016.

Beskrivning av ärendet

Stiftelsen E Cassels Arbetarefond i Ludvika kommun har överlämnat verksamhetsberättelse, årsredovisning och revisionsberättelse för godkännande.

Stiftelsens verksamhet för år 2016 visar på ett underskott med -0,2 tkr (+0,6 tkr). Stiftelsen har under verksamhetsåret erhållit driftsbidrag med 500 tkr från Ludvika kommun. Stiftelsens egna kapital vid årets utgång uppgår till -61 tkr. Underhållsarbeten av fastigheten har genomförts under året med bland annat fortsatt arbete med att åtgärda kolonnerna på entrésidan samt målning av fönster. Ett fortsatt stort behov av underhåll föreligger de närmaste åren. Under året har många olika arrangemang ägt rum i Cassels. Konsertverksamheten har även detta år haft ett brett och varierat utbud med många kända artister och musiker. Övriga aktiviteter har bland annat kännetecknats av konferenser och privata familjehögtider.

Ur revisionssynpunkt finns inget att anföra mot räkenskaperna och förvaltningen av stiftelsen. Utsedda revisorer verifierar att årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen.

Arbetsutskottet behandlade ärendet den 23 maj 2017 och beslutade enligt förvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

1. Protokoll från arbetsutskottet den 23 maj 2017 § 65.
2. Tjänsteskrivelse från stöd- och styrningsförvaltningen daterad 24 april 2017.
3. Verksamhetsberättelse, årsredovisning och revisionsberättelse för år 2016.

Kommunstyrelsen

Beslutet skickas till
Kommunfullmäktige

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Årsredovisning år 2016 Stiftelsen E Cassels Arbetarefond

Arbetsutskottets förslag till beslut

Kommunfullmäktige beviljar styrelsen för Stiftelsen E Cassels Arbetarefond ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2016.

Beskrivning av ärendet

Stiftelsen E Cassels Arbetarefond i Ludvika kommun har överlämnat verksamhetsberättelse, årsredovisning och revisionsberättelse för godkännande.

Stiftelsens verksamhet för år 2016 visar på ett underskott med -0,2 tkr (+0,6 tkr). Stiftelsen har under verksamhetsåret erhållit driftsbidrag med 500 tkr från Ludvika kommun. Stiftelsens egna kapital vid årets utgång uppgår till -61 tkr. Underhållsarbeten av fastigheten har genomförts under året med bland annat fortsatt arbete med att åtgärda kolonnerna på entrésidan samt målning av fönster. Ett fortsatt stort behov av underhåll föreligger de närmaste åren. Under året har många olika arrangemang ägt rum i Cassels. Konsertverksamheten har även detta år haft ett brett och varierat utbud med många kända artister och musiker. Övriga aktiviteter har bland annat kännetecknats av konferenser och privata familjehögtider.

Ur revisionssynpunkt finns inget att anföra mot räkenskaperna och förvaltningen av stiftelsen. Utsedda revisorer verifierar att årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse från stöd- och styrningsförvaltningen daterad 24 april 2017.
2. Verksamhetsberättelse, årsredovisning och revisionsberättelse för år 2016.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige

Årsredovisning år 2016 Stiftelsen E Cassels Arbetarefond

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beviljar styrelsen för Stiftelsen E Cassels Arbetarefond ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2016.

Beskrivning av ärendet

Stiftelsen E Cassels Arbetarefond i Ludvika kommun har överlämnat verksamhetsberättelse, årsredovisning och revisionsberättelse för godkännande.

Stiftelsens verksamhet för år 2016 visar på ett underskott med -0,2 tkr (+0,6 tkr). Stiftelsen har under verksamhetsåret erhållit driftsbidrag med 500 tkr från Ludvika kommun. Stiftelsens egna kapital vid årets utgång uppgår till -61 tkr. Underhållsarbeten av fastigheten har genomförts under året med bland annat fortsatt arbete med att åtgärda kolonnerna på entrésidan samt målning av fönster. Ett fortsatt stort behov av underhåll föreligger de närmaste åren. Under året har många olika arrangemang ägt rum i Cassels. Konsertverksamheten har även detta år haft ett brett och varierat utbud med många kända artister och musiker. Övriga aktiviteter har bland annat kännetecknats av konferenser och privata familjehögtider.

Ur revisionssynpunkt finns inget att anföra mot räkenskaperna och förvaltningen av stiftelsen. Utsedda revisorer verifierat att årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen.

Jan Lindström
Kommunchef

Rune Wikström
Ekonomichef

Bilaga

Verksamhetsberättelse, årsredovisning och revisionsberättelse för år 2016

Beslut skickas till

Akten
Ekonomienheten

Cassels®

Stiftelsen E Cassels Arbetarefond
2017-03-31

LUDVIKA KOMMUN Kommunstyrelsen/Kansliet	
2017 -04- 0 4	
Diarienum	Diarietjänst
KO 2017/187	29

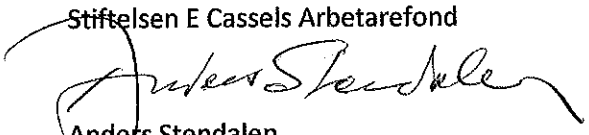
Ludvika Kommun
771 82 LUDVIKA

Härmed översänds 2016 års berättelser

- Verksamhetsberättelse
- Årsredovisning med Förvaltningsberättelse, Resultaträkning, Balansräkning
- Revisionsberättelse

Med vänlig hälsning

Stiftelsen E Cassels Arbetarefond

Anders Stendalen
Ordförande

Cassels - Stiftelsen E Cassels Arbetarefond

Verksamhetsberättelse
2016

Styrelse

Anders Stendalen, ordförande
Bengt Andersson, vice ordförande
Thomas Gustafsson, sekreterare
Sven-Erik Bäckström, ledamot
Ulla-Britt Mikaelsson, ledamot

Ersättare

Tommy Ohlson
Lena Hjalmarsson
Sten G. Johansson
Sven-Erik Källman
Agneta Willey

Revisorer

Peter Büman, auktoriserad revisor
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Jan Svensson, lekmannarevisor

Karl Georg Karlkvist, suppleant

Personal

Per Flisberg, vaktmästare

Marie Sjögren, PWC svarar för den ekonomiska redovisningen

Verksamheten

Underhållsarbeten. Under året har bland annat arbetet med att renovera kolonnen på entrésidan samt utvändig målning av fönster fortgått. Vad gäller kolonnen blev resultatet av tidigare renovering inte bra, bland annat beroende på hög fuktighet. Därför var det nödvändigt att göra om renoveringen. Detta har *också gjorts under året mer fullständigt än tidigare genom att den gamla putsen på hela kolonnen knackades bort.*

Arbetet kostnadsberäknades till ca 120 tusen kronor. Kostnaden för renoveringsarbetena under året blev dock 186 tusen kronor.

Ett fortsatt behov av underhåll föreligger under de närmaste åren och Cassels för diskussioner med kommunens fastighetschef som kommit med värdefulla synpunkter och förslag på åtgärder, bland annat när det gäller arbetet med kolonnerna. Bland annat återstår målning av samtliga kolonner.

Konsertverksamheten har under året haft ett brett och varierat utbud med många kända artister och musiker.

Under året har många konserter genomförts i Cassels.

Övriga aktiviteter har bland annat kännetecknats av firande av familjehögtider och konferenser. Många firar sina födelsedagar och bröllophögtider på Cassels.

Cassels stipendium inrättades år 2006 att delas ut årligen.

Syftet med stipendiet är att uppmuntra och stimulera ungdomar i musicerandet eller i annan verksamhet i Cassels.

Årets stipendium delades av två duktiga flickor som båda spelar sina instrument på ett mycket fint sätt och som framträtt många gånger i Cassels med Grängesbergs Orkesterförening.

Stipendiaterna Frida Holmberg, piano och Erika Söderberg, violin mottog stipendiet vid julkonserten "I Juletid 2016" den 9 december 2015. Båda gjorde bejublade framträdanden och deltog aktivt i konserten tillsammans med Magnus Johansson, Marcos Ubeda och Christer Sjögren.

Även kulturskolans framträdande under konserten uppskattades mycket av publiken.

Tidigare stipendiater

- 2006 Ida Brännström, sopran
- 2007 Christopher Lehman, flöjt
- 2008 David Timonen, klarinett
- 2009 Linda Hellstrand, fiol, sång
Sofia Ohlsson, piano, sång
- 2010 Anton Björk, cello
- 2011 Ellinor Brolin, sång
Natalie Accord, sång
- 2012 Lovisa Vikenadler, klarinett
- 2013 Sebastian Karlsson, valthorn
- 2014 Linn Eldestrand, fiol
- 2015 Linnea Fahgén, viola
Johanna Hellsing, viola

Under året har många olika **arrangemang** ägt rum i Cassels, skolavslutningar, luciafiranden, konserter möten, utställningar, företagsinformationer, privata fester, övriga tillställningar. Dessutom görs många spontanbesök i Cassels. Totalt har knappt 20 000 besök gjorts i Cassels.

Disponentparken inklusive disponentvillan och övriga byggnader i parken är utarrenderade till Ludvika kommun. Under en tid har förhandlingar förts mellan Cassels och Ludvika kommun om arrendeavtalet utan att ett nytt avtal träffats.

Vid möte i april månad framförde kommunen genom Ingvar Henriksson och Ulf Rosenqvist att kommunen önskade genom sitt fastighetsbolag överta disponentparken inklusive villan. De lämnade också förslag till ersättning för övertagandet. Budet är att de skall betala lika mycket som Cassels betalat när Cassels övertog anläggningen samt att kommunen höjer sitt årliga anslag till Cassels med 100 tusen kronor.

Cassels styrelse har beslutat att anta budet och framfört önskemålet att kommunen avskriver Cassels reverslån. Kommunen har ännu inte (vid årsskiftet 16/17) återkommit.

Ekonomi

Den ekonomiska redovisningen återfinns i Årsredovisningen och innehåller resultat och balansräkning med noter.

De starkt ökade kostnaderna för reparation och underhåll av byggnaden samt minskade lönebidrag är de främsta orsakerna till Cassels pressade ekonomi.

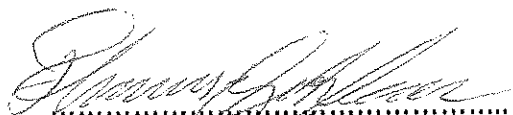
Slutord

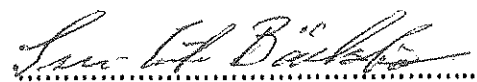
Cassels tackar Ludvika kommun, Ludvika Turistbyrå och Visit Södra Dalarna, Länsstyrelsen, Dalarnas Museum, EKO Museum Bergslagen, Riksantikvarieämbetet, arrangörer samt övriga samarbetspartners och besökare för gott samarbete.

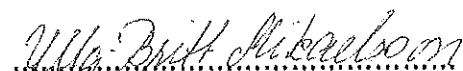
Grängesberg i februari 2017
Stiftelsen E Cassels Arbetarefond
Styrelsen

.....
Anders Stendalen

.....
Bengt Andersson

.....
Thomas Gustafsson

.....
Sven-Erik Bäckström

.....
Ulla-Britt Mikaelsson

Årsredovisning

för

Stiftelsen E Cassels Arbetarefond

883800-0258

Räkenskapsåret

2016

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	1
Resultaträkning	3
Balansräkning	4
Tilläggsupplysningar	6

Styrelsen för Stiftelsen E Cassels Arbetarefond, med säte i Ludvika, får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2016.

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK.

Förvaltningsberättelse

Verksamheten

Allmänt om verksamheten

Stiftelsen har till ändamål att förvalta de av stiftelsen ägda fastigheterna i Grängesberg och i syfte att tillgodose behov hos invånarna i Ludvika kommun, upplåta fastigheterna för föreningsverksamhet, konserter, filmförevisningar, dans, idrottsaktiviteter och andra inom- och utomhusarrangemang.

Styrelsen för Stiftelsen väljs av Ludvika kommunfullmäktige.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Stiftelsen har under verksamhetsåret erhållit driftbidrag av Ludvika kommun med 465 tkr (465 tkr).

Stiftelsens resultat efter finansiella poster uppgår till -217 tkr (+1 tkr). Förlusten kan främst hänföras till minskade lönebidrag samt ökade kostnader för reparation och underhåll av Casselsbyggnaden.

Stiftelsens egna kapital vid årets utgång uppgår till -61 tkr. Styrelsen har upprättat en särskild balansräkning som uppvisar ett väsentligt övertvärde i stiftelsens fastigheter varför det egna kapitalet inte är förbrukat.

Styrelsen arbetar med åtgärder som skall säkerställa att stiftelsen skall kunna redovisa en vinst för kommande år.

Flerårsöversikt (Tkr)	2016	2015	2014	2013
Nettoomsättning	779	693	780	710
Resultat efter finansiella poster	-217	1	36	-11
Soliditet (%)	neg	23	23	18

Förändring av eget kapital

	Ändamålsbes tämnda medel	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	100 000	55 502	567	156 069
Disposition av föregående års resultat:		567	-567	0
Årets resultat			-216 845	-216 845
Belopp vid årets utgång	100 000	56 069	-216 845	-60 776

Förslag till behandling av ansamlad förlust

Styrelsen föreslår att den ansamlade förlusten (kronor):

balanserad vinst	56 069
årets förlust	-216 845
	-160 776

behandlas så att	-160 776
i ny räkning överföres	-160 776

Resultaträkning	Not	2016-01-01 -2016-12-31	2015-01-01 -2015-12-31
Stiftelsens intäkter			
Stiftelsens intäkter		778 667	693 348
Övriga rörelseintäkter		245 440	400 525
Summa stiftelsens intäkter		1 024 107	1 093 873
Stiftelsens kostnader			
Fastighetskostnader		-493 124	-418 379
Övriga externa kostnader		-278 582	-259 456
Personalkostnader	2	-452 668	-406 218
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-9 269	-9 269
Summa stiftelsens kostnader		-1 233 643	-1 093 322
Stiftelsens resultat		-209 536	551
Finansiella poster			
Ränteintäkter		41	24
Räntekostnader		-7 350	-8
Summa finansiella poster		-7 309	16
Resultat efter finansiella poster		-216 845	567
Resultat före skatt		-216 845	567
Årets resultat		-216 845	567

Balansräkning	Not	2016-12-31	2015-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	3	288 273	297 542
Inventarier	4	0	0
Summa materiella anläggningstillgångar		288 273	297 542
Summa anläggningstillgångar		288 273	297 542
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		21 551	37 034
Övriga kortfristiga fordringar		6 538	9 032
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		106 668	93 124
Summa kortfristiga fordringar		134 757	139 190
<i>Kassa och bank</i>			
Kassa och bank		6 664	254 104
Summa kassa och bank		6 664	254 104
Summa omsättningstillgångar		141 421	393 294
SUMMA TILLGÅNGAR		429 694	690 836

Balansräkning

Not

2016-12-31

2015-12-31

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Ändamålsbestämda medel		100 000	100 000
Balanserat kapital		56 069	55 503
Årets resultat		-216 845	567
Summa eget kapital		-60 776	156 070

Långfristiga skulder

Övriga långfristiga skulder	5	350 000	350 000
Summa långfristiga skulder		350 000	350 000

Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder		44 298	18 421
Övriga kortfristiga skulder		25 368	15 828
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		70 804	150 517
Summa kortfristiga skulder		140 470	184 766

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

429 694

690 836

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) om årsredovisning i mindre företag.

Anläggningstillgångar

Tillämpade avskrivningstider:

Byggnader	20-50 år
Inventarier	5 år

Nyckeltalsdefinitioner

Nettoomsättning

Rörelsens huvudintäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar.

Resultat efter finansiella poster

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, men före extraordinära intäkter och kostnader.

Soliditet (%)

Justerat eget kapital (eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt) i procent av balansomslutning.

Not 2 Medelantalet anställda

	2016	2015
Medelantalet anställda	1	1

Not 3 Byggnader och mark

	2016-12-31	2015-12-31
Ingående anskaffningsvärden	21 370 000	21 370 000
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	21 370 000	21 370 000
Ingående avskrivningar	-21 072 458	-21 063 189
Årets avskrivningar	-9 269	-9 269
Utgående ackumulerade avskrivningar	-21 081 727	-21 072 458
Utgående redovisat värde	288 273	297 542

Not 4 Inventarier

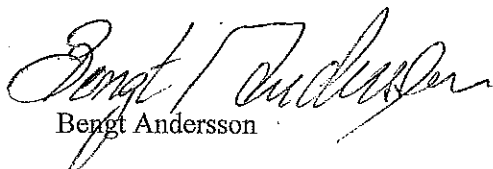
	2016-12-31	2015-12-31
Ingående anskaffningsvärden	744 632	744 632
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	744 632	744 632
Ingående avskrivningar	-744 632	-744 632
Utgående ackumulerade avskrivningar	-744 632	-744 632
Utgående redovisat värde	0	0

Not 5 Långfristiga skulder

	2016-12-31	2015-12-31
Långfristiga skulder som förfaller till betalning senare än fem år efter balansdagen	350 000	350 000
	350 000	350 000

Grängesberg den 24 februari 2017

Anders Stendalen

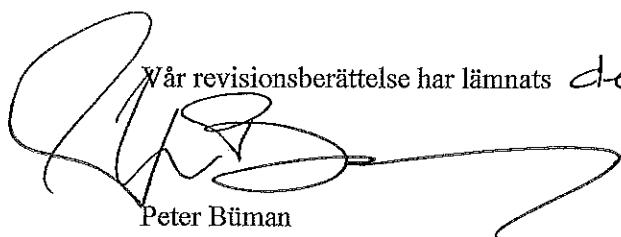

Bengt Andersson

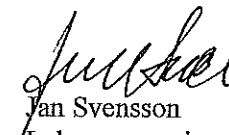

Thomas Gustafsson

Sven-Erik Bäckström

Ulla-Britt Mikaelsson

Vår revisionsberättelse har lämnats den 6 mars 2017

Peter Büman
Auktoriserad revisor

Jan Svensson
Lekmannarevisor

Revisionsberättelse

Till styrelsen i Stiftelsen E Cassels Arbetarefond org.nr 883800-0258

Rapport om årsredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Stiftelsen E Cassels Arbetarefond för år 2016.

Styrelsens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Granskningen har utförts enligt god revisionssed. För den auktoriserade revisorn innebär detta att denna utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att den auktoriserade revisorn följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur stiftelsen upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i stiftelsens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Stiftelsen E Cassels Arbetarefond för år 2016.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförordnandet.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om huruvida vi vid vår granskning funnit att någon ledamot av styrelsen handlat i strid med stiftelselagen eller stiftelseförordnandet. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

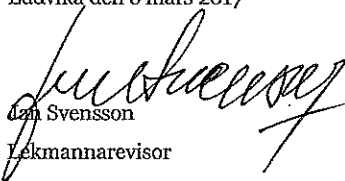
Som underlag för vårt uttalande om förvaltningen har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i stiftelsen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot är ersättningsskyldig mot stiftelsen eller om det finns skäl för entledigande. Vi har även granskat om någon styrelseledamot på annat sätt har handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

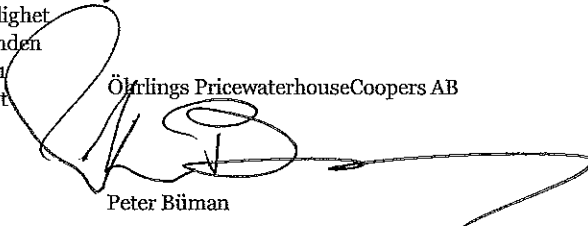
Uttalande

Enligt vår uppfattning har styrelseledamöterna inte handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen och styrelsen beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Ludvika den 6 mars 2017

Jan Svensson

Lekmannarevisor

Överlings PricewaterhouseCoopers AB

Peter Büman

Auktoriserad revisor

Kommunstyrelsen

§ 123

157
Dnr KS 2017/187 - 04

Årsredovisning år 2016 Hjälpmedelsnämnden

Dalarna

Kommunstyrelsen

Arbetsutskottets förslag till beslut

Kommunfullmäktige beviljar styrelsen för Hjälpmedelsnämnden i Dalarna ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2016.

Jäv

På grund av jäv deltar inte Torbjörn Tomtlund (M) i handläggningen av ärendet.

Beskrivning av ärendet

Hjälpmedelsnämnden i Dalarna har överlämnat verksamhetsberättelse 2016 för godkännande.

Årsskiftet 2014 delades LD Hjälpmedel in i två förvaltningar, Hjälpmedel Dalarna och Hjälpmedel Landstinget Dalarna. Under 2014 startade Hjälpmedelsnämnden Dalarna sitt arbete.

Hjälpmedelsnämnden Dalarna hade under 2016 en omsättning på 164,4 miljoner kr och visade vid årets slut ett resultat på 3,3 miljoner kr. Enligt avtal ska återbäring betalas vid resultat överstigande 1 %, det innebär att 3 miljoner kr betalas ut i återbäring för 2016. Ludvika kommun får en återbetalning på 182.000 kr.

För ytterligare information och detaljer hänvisas till Hjälpmedelsnämnden Dalarnas verksamhetsberättelse 2016 daterad

Arbetsutskottet behandlade ärendet den 23 maj 2017 och beslutade enligt förvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

1. Arbetsutskottets protokoll från 23 maj 2017 § 66.
2. Tjänsteskrivelse från stöd- och styrningsförvaltningen daterad 24 april 2017.
3. Verksamhetsberättelse, årsredovisning och revisionsberättelse för år 2016

Kommunstyrelsen

Beslutet skickas till
Kommunfullmäktige

§ 66

Dnr KS 2017/159 - 04

Årsredovisning år 2016 Hjälpmedelsnämnden Dalarna

Arbetsutskottets förslag till beslut

Kommunfullmäktige beviljar styrelsen för Hjälpmedelsnämnden i Dalarna ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2016.

Beskrivning av ärendet

Hjälpmedelsnämnden i Dalarna har överlämnat verksamhetsberättelse 2016 för godkännande.

Årsskiftet 2014 delades LD Hjälpmedel in i två förvaltningar, Hjälpmedel Dalarna och Hjälpmedel Landstinget Dalarna. Under 2014 startade Hjälpmedelsnämnden Dalarna sitt arbete.

Hjälpmedelsnämnden Dalarna hade under 2016 en omsättning på 164,4 miljoner kr och visade vid årets slut ett resultat på 3,3 miljoner kr. Enligt avtal ska återbäring betalas vid resultat överstigande 1 %, det innebär att 3 miljoner kr betalas ut i återbäring för 2016. Ludvika kommun får en återbetalning på 182.000 kr.

För ytterligare information och detaljer hänvisas till Hjälpmedelsnämnden Dalarnas verksamhetsberättelse 2016 daterad

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse från stöd- och styrningsförvaltningen daterad 24 april 2017.
2. Verksamhetsberättelse, årsredovisning och revisionsberättelse för år 2016

_____

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige

Årsredovisning år 2016 Hjälpmedelsnämnden i Dalarna

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beviljar styrelsen för Hjälpmedelsnämnden i Dalarna ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2016.

Beskrivning av ärendet

Hjälpmedelsnämnden i Dalarna har överlämnat verksamhetsberättelse 2016 för godkännande.

Årsskiftet 2014 delades LD Hjälpmedel in i två förvaltningar, Hjälpmedel Dalarna och Hjälpmedel Landstinget Dalarna. Under 2014 startade Hjälpmedelsnämnden Dalarna sitt arbete.

Hjälpmedelsnämnden Dalarna hade under 2016 en omsättning på 164,4 miljoner kr och visade vid årets slut ett resultat på 3,3 miljoner kr. Enligt avtal ska återbäring betalas vid resultat överstigande 1 %, det innebär att 3 miljoner kr betalas ut i återbäring för 2016. Ludvika kommun får en återbetalning på 182.000 kr.

För ytterligare information och detaljer hänvisas till Hjälpmedelsnämnden Dalarnas verksamhetsberättelse 2016, bilaga 1.

Jan Lindström
Kommunchef

Rune Wikström
Ekonomichef

Bilagor

Verksamhetsberättelse, årsredovisning och revisionsberättelse för år 2016

Beslut skickas till

Akten
Ekonomienheten

Sida 1 (1)	
LUDVIKA KOMMUN	
Kommunstyrelsen/Kansliet	
2017 -03- 17	
Diarienumr.	Diarietplanbeteckn.
KS2017/159	CO

Beslutsärenden

§ 7 Verksamhetsberättelse och bokslut Hjälpmedel Dalarna 2016

Diarienummer LD17/00312

Hjälpmedelsnämnden Dalarnas beslut

1. Fastställa verksamhetsberättelse och bokslut 2016 för förvaltning Hjälpmedel Dalarna.

Sammanfattning av ärendet

Samarbetet och samverkan i Hjälpmedelsnämnden fungerar väl vilket har resulterat till en ökad hushållning av respektive parts resurser.

Behovet av att använda och få tillgång till ny teknik både inom verksamheten och för våra kunder har under 2016 resulterat i bl.a. plock på lagret med appar samt gemensam fjärrtillsynsupphandling. Ett Vinnova-projekt har påbörjats med syfte att använda befintlig forskning gällande ledning och styrning för ökad utveckling och innovation. Recirkulationen av hjälpmedlen och avhjälpande underhåll har ökat. Betydligt ökad tid har åtgått till upphandlingar, vilket delvis gjort att antal förskrivartutbildningar har minskat.

Hjälpmedel Dalarna redovisar ett positivt resultat om 0,292 Mkr. Då är också 3,0 Mkr återlämnade till förskrivande enheter utifrån fakturerade summor. Orsakerna till det stora överskottet hänförs främst till vakanta tjänster, samt minskade kostnader för bl.a. leasingbilar, men också intäkter avseende vite pga. försenade leveranser.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag
- b) Verksamhetsberättelse 2016
- c) Bokslut 2016

Hjälpmedelsnämnden Dalarna

Hjälpmedel Dalarna (FV86)

Följsamhet till struktur- och förändringsplan

Utmaningen i att belysa och visa den samhällliga och samhällsekonomiska nyttan ska genomsyra alla de övergripande åtgärder som Hjälpmedel Dalarna vidtar kvarstår.

Hjälpmedel bidrar till att öka tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Tillsammans med länets kommuner tar landstinget ett gemensamt ansvar för att enkelt tillhandahålla hjälpmedel till ett rimligt pris. Genom detta samarbete kan vi gemensamt bidra till att förbättra livet för många. Den tekniska utvecklingen skapar förutsättningar som vi måste ta tillvara.

Kompletterande åtgärder

U.a.

Verksamhet – viktiga mål och händelser

● mål uppfyllt   ▲ mål delvis uppfyllt   ■ mål ej uppfyllt

Verksamhetsmål	Resultat	Mål	Måluppfyllelse
Formulera ett förslag till nytt bastjänstuppdrag och finansiering inför 2017.	Beslut i nämnden under HT16		●
Formulera uppdrag och skapa organisation för funktionsområdet Valfärdsteknik.			▲ *
Formulera förtydligt uppdrag för respektive avdelning med verksamhetsplanen som utgångspunkt.			▲ **
% andel återanvända hjälpmedel Rörelse	82,4 %	80 %	●
% andel återanvända hjälpmedel KLOK***	53,5 %	55 %	■
% andel återanvända hjälpmedel PMB	67,5 %	55 %	●
Genomföra fokusgruppsarbetet kopplat till det nya vårdprogrammet för blås- och tarmdysfunktion.			●
Mäta kundnöjdhet	Ej utfört		■ ****
Minska nyinköpen av hjälpmedel, i förhållande till 2015 års inköpsvolym.	- 4,6 %	-1 %	●

*Upphandlingsförfarandet av fjärrtillsynskameror har försenats på grund av överprövningar och arbetet har därför inte kunnat slutföras.

**Arbete pågår på förvaltningsnivå och ett verksamhetsprojekt har startats i samband med arbetet kring LD Hjälpmedels nya lokaler, det arbetet kommer att resultera i förtydligade uppdrag för avdelningarna

***KLOK (Kognition, Larm, Omgivningskontroll och Kommunikation)

**** Mätningen har prioriterats bort under arbete med landstingets genomlysning, Vägen till ett välvårdat Dalarna.

Anm. Under året har recirkulationen ökat på samtliga avdelningar. För avdelning KLOK bröts dock trenden i oktober då återanvändningsgraden för första gången på 18 månader började sjunka. Förvaltningen som helhet ökar dock återanvändningen (se bilaga 1). Målet att sänka nyinköpen under 2016 i jämförelse med 2015 uppnås med marginal och har bidragit till att kostnadsutvecklingen ligger under prognosen.

Förvaltningens övriga nyckeltal och verksamhetsstatistik finns i tillhörande rapportblad, se bilaga 1.

Samarbetet och samverkan i Hjälpmedelsnämnden har fortsatt att utvecklas där intresset och uppslutningen är hög. Flera samverkansmöjligheter utifrån patientens perspektiv, att skapa och utveckla en hållbar hjälpmedels-försörjning har identifierats. Exempel på hur skattekonans effekt maximeras är samarbetet kring den nya policyn för hjälpmedelsförskrivning, gemensamma avgifter för hjälpmedel inom länet samt det arbete som pågår inom hälsoekonomi/välfärdsteknik. Resultatet av samarbetet är ökad hushållning av respektive parts resurser, samtidigt som samtliga parter kan nyttja "funktionen/produkten". Hjälpmedel Dalarna har under året varit med i arbetet att uppdatera den särskilda överenskommelsen och anvisningen för rehabilitering, habilitering och hjälpmedel efter hemsjukvårdsväxlingen.

Samtliga beslut är tagna och arbetet med samlokalisering med Förvaltning Hjälpmedel Landstinget Dalarna är i full gång.

En ny förvaltningschef anställdes under april.

Beslutet om ett utökat bastjänstuppdrag ger Hjälpmedel Dalarna möjligheter att arbeta mer med utbildning och kompetensökning i länet. Effekten förväntas ge en förbättring för hjälpmedelsanvändaren och en samhällsekonomisk vinning i form av bättre utnyttjade hjälpmedel och ett effektivt förfarande i länet hjälpmedelshandling. Under året har också Hjälpmedel Dalarnas tjänstekatalog uppdaterats där bla tätare turbileveranser erbjuds utan att några kostnader höjs. Genom att säkerställa förskrivarens kompetens ökar kvaliteten och bidrar till att rätt hjälpmedel förskrivs till rätt kostnad samt används på rätt sätt.

Hjälpmedel Dalarna arbetar för att bli ett kunskapscentrum gällande utvecklingen av hälsoekonomiska/ välfärdsteknologiska lösningar, förväntade effekter är att frigöra resurser som ger besparingar åt Dalarnas kommuner och landstinget. Under 2016 började doktoranden på Mälardalens Högskola sitt arbete med att studera de samhällsekonomiska effekterna av hjälpmedel och välfärdsteknologi.

Upphandling

Hjälpmedel Dalarna hade under 2016 ett omfattande arbete med upphandlingar, under året har förvaltningen arbetat med 14 olika upphandlingar, bla fjärrtillsyn, andningshjälpmedel och tekniska tjänster. Samtidigt har uppföljningen av avtalet för inkontinenshjälpmedel inklusive distribution intensifierats eftersom utfall och effekt av upphandlingen (som genomförts via Varuförsörjningen) inte levtt upp till förväntningar och prognos på alla områden.

Tidsåtgången har ökat de tre senaste åren (se rapportblad). Till följd av sortimentsförändringarna står förvaltningen inför försvårande inverkan på den dagliga driften bland annat i form av en mer komplex hantering (utleverans och rekonditionering), utökade/förändrade lagerbehov och ett än mer interdivergerat sortiment.

Samtidigt som det ger ett ökat incitament att förbättra fokus på funktionsföreskrivningar vilket är i linje med patientlagen. Tyvärr har upphandlingsåret 2016 kantats av flera prövningar i rätten och utdragna förfaranden som orsakat avtals-, leverans- och kvalitetsproblem. Ett exempel på det är upphandlingen av fjärrtillsynskameror där avtalsstart är 13 månader försenat.

Kontinenssamordning i länet

Oberoende information behövs i verksamheterna för ökad följsamhet till vårdprogram, riktlinjer och upphandlat sortiment för att säkerställa kvalitet och kostnad/nytta vid föreskrivning. Idag ges produktinformation av enskilda leverantörer ute i verksamheterna och en trend av ökande kostnader syns vid, av leverantör, besökta enheter. Bedömningen är att det finns en besparingspotential i att sköta denna informationsinsats i egen regi. Hjälpmedelsnämnden beslutade att utöka samordningsfunktionen inom kontinens med ytterligare en medarbetare, tjänst har annonserats med tillträde VT 2017.

Förvaltningen hade som mål 2016 att genomföra fokusgruppsarbete kopplat till vårdprogrammen för urininkontinens/blåsfunktionsstörning. Resultatet från det fokusgruppsarbetet visade att följsamheten till vårdprogrammen kan förbättras genom utbildning, information och ökad kunskap till olika professioner. Stöd och rutiner samt samverkan mellan vårdgivare internt och externt behöver utvecklas, implementeras och följas upp.

Treklövernys nya avtal startade 2016 gällande distribution och inkontinenshjälpmedel/urologiskt material. Ny beställningsportal infördes, OneMed Sverige AB är distributör. Kontinuerlig uppföljning av avtalet har genomförts under året i samverkan med Varuförsörjningen, distributören och Treklövernys kontinenssamordnare.

Avtalspart namn	2015		2016		Förändring volym, %	Förändring kostnad, %
	Levererat ant	Fakturerat belopp inkl avgifter	Levererat ant	Fakturerat belopp inkl avgifter		
Treklövern- Dalarnas Landsting	6 121 045	18 851 508	6 114 788	18 933 059	-0,10	0,43
Treklövern- Dalarnas Kommuner	3 696 012	12 466 495	3 290 071	9 045 572	-10,98	-27,44
Treklövern- Dalarna totalt	9 817 057	31 318 003	9 404 859	27 978 632	-4,20	-10,66

Inre effektivitet

Hjälpmedel Dalarna arbetar kontinuerligt med att förbättra sin inre effektivitet. Förväntad effekt av arbetet är att förvaltningen ska kunna utföra fler uppdrag med samma antal anställda som idag. Under 2016 har två högfrekventa interna flöden effektiviserats, reservdelslagerhanteringen har automatiserats till större del samtidigt som tillvägagångssättet vid plock till utleverans numera sker med hjälp av en app och en fingerscanner. Dessa två åtgärder höjer kvaliteten i utförandet, förbättrar arbetsmiljön samtidigt som det sparar tid för verksamheten.

Verksamhetsstatistik	2016	2015	2014
Totalt antal uthyrda hjälpmedel	28 491	28 594	27 981
Utleverade hyreshjälpmedel under året	11 231	11 636	12 667
Returnerade hyreshjälpmedel under året	10 514	10 549	10 060
Hyreshjälpmedel nyttjandegrad* i %	85,3	86	

*Nyttjandegrad = procent av sin livslängd som hjälpmedlet varit ute hos brukaren/användaren

Framtiden

Regeringens politiska inriktning har tydliggjorts i och med de uppdrag som lämnades till Socialstyrelsen under 2014. Arbetet med dem har fortsatt under 2016 och fler av resultaten kommer att presenteras under 2017. Senast publicerades utbildningsmaterial rörande Förskrivningsprocessen, det materialet kommer bland annat att användas i Hjälpmedel Dalarnas utbildningsinsatser.

Hjälpmedel Dalarna måste fortsätta att arbeta aktivt med att behålla och rekrytera medarbetare med rätt kompetens.

Behovet av att använda och få tillgång till ny teknik både inom verksamheten och för våra kunder blev även under 2016 tydligare. Hjälpmedel Dalarna ser också detta som en nyckelfaktor för att möta exempelvis den demografiska utvecklingen som nu sker i Dalarna.

I slutet av 2016 beviljades LD Hjälpmedel medel via Vinnova att utveckla en holistisk organisationsmodell för att på ett nytt sätt kunna leda, fånga upp och implementera innovationer (som tex nya arbetssätt eller nya hjälpmedel), detta projekt kommer att genomföras tillsammans med Leksands kommun och Habiliteringens verksamhet inom Landstinget Dalarna. Det ger spännande möjligheter att utveckla och utmana verksamheten.

I och med de förändringar som skett kring lagerhantering, återanvändning, ökade volymer, sortimentsarbete och andra förändrade förutsättningar ställs nya krav på andra och mer effektiva flöden i de befintliga lokalerna. Det handlar till exempel om mer ändamålsenliga arbetsplatser för tekniker, nya arbetssätt, uppställnings- och avlastningsytor för att undvika tillbud och skador samtidigt som verksamheten säkerställer befintliga leveranskrav.

Ett annat exempel på nya förutsättningar och utmaningar som för förvaltningen och dess samverkansparter står inför är den nya betalningsansvarslagen, vilken kommer att kräva nya arbetssätt och ökad samverkan mellan kommun och landsting. Hjälpmedelnsämnden i och med sin uppbyggnad goda förutsättningar att skapa en för Dalarna vinnande väg.

Under 2017 och 2018 kommer Hjälpmedelstjänst (artikeldatabas) att byta plattform, Hjälpmedel Dalarna kommer bevaka detta arbete.

Ekonomi

Resultaträkning (mkr)	2016			2015
	Budget	Resultat	Avvikelse	Resultat
Intäkter	144,4	140,1	-4,3	140,2
-varav Landstingsbidrag	2,6	2,6	0,0	2,6
Kostnader	-144,4	-139,8	4,6	-139,5
-varav löner exkl soc avg	-30,3	-27,8	2,5	-28,4
Över-/underskott	0,0	0,3	0,3	0,8
Årets investering	-33,4	-27,2	6,2	-30,4

Hjälpmedel Dalarna redovisar ett positivt resultat om 0,292 Mkr. 3,0 Mkr är återbetalt till förskrivande enheter utifrån fakturerade summor 2016. Enligt Hjälpmedelnsämndens avtal ska återbäring utbetalas vid resultat över 1 procent av budgetomslutning.

Det positiva resultatet före återbetalningen beror till största delen på lägre personal- och övriga kostnader än budgeterat. Personalkostnaderna var lägre till följd av vakanta ej tillsatta tjänster medan de lägre "övriga" kostnaderna berodde på lägre leasingbilskostnader, ökade intäkter i form av viten samt lägre rese- och boendekostnader i samband med utbildning och konferenser.

Det finns en koppling mellan personalkostnaderna och lägre intäkter för konsulttjänster samt att förvaltningen inte kunnat erbjuda alla efterfrågade utbildningar under året.

De sänkta investeringskostnaderna beror till stor del av minskade nyinköp och ökad recirkulation.

Dollarns relativt kraftiga kursförändringar har fått till följd att flertalet leverantörer begärt prishöjningar under avtalens gång. Med hänvisning till dollarns värde har prishöjningar mellan 3 – 40 % aviserats. Det har i de flesta fallen varit möjligt att förhandla ner höjningarna.

Omställningskostnader (mkr)	Budget 2016	Resultat 2016
Löner exkl soc avg	0	0
Övriga kostnader	0	0,83
Summa	0	0,83

I samband med arbetet att optimera lagerprocesserna har utrangering av gammalt ej användbart sortiment startat. Bedömt värde på utrangeringen är 2,7 Mkr varav 1,7 Mkr kan hanteras av förvaltningen. Resterande 1 Mkr äskades för finansiering via omstruktureringsmedel. Vi erhöll 0,83 Mkr.

Kostnadsutveckling	Budget 2016	Resultat 2016
Kostnadsutveckling %	3,5 %	-0,6%

Den största orsaken till den minskade kostnadsutvecklingen i jämförelse med budget är de minskade personalkostnaderna.

Personal

Antal anställda	2016	2015	Förändring mot föregående år
Antal faktiska årsarbetare	73,4	75,6	-2,8 %
Antal anställda	80	85	-5,9 %

Antal faktiska årsarbetare och anställda mäts periodens sista dag.

Minskningen är kopplad till uppskjutna eller försenade rekryteringar. Antalet bedöms öka till samma nivå som under 2015.

Arbetad tid	2016	2015	Förändring mot föregående år
Arbetad tid timmar, anställda	123 905	127 014	-2,4 %
-varav timanställda	302	79	283,4 %
-varav arbete under jour och beredskap	0	0	
-varav mertid/övertid samtlig personal	420	476	-11,8 %

Förvaltningen ser positivt på att mängden mertid/övertid minskar. Förändringen är dock oväntad då bedömningen var att mertiden/övertiden skulle vara likvärdig eller öka under 2016 till följd av de vakanta tjänster som finns på förvaltningen. Vakanserna har inneburit ett minskat antal arbetade timmar, minskat antal utprovningar, vissa leveransförseningar samt att förvaltningen inte kunnat genomföra alla de utbildningar som efterfrågats.

Ökningen av timmar arbetade av timanställda beror på sjukfrånvaro på en avdelning, där beslut togs att ta hjälp av en erfaren timanställd istället för att introducera en ny vikarie.

Antalet utbildningsdagar under 2016 var 246 (254, 2015) ger 2,93 dagar per anställd (2,96, 2015).

Genomsnittlig sysselsättningsgrad %	2016	2015
Kvinnor	99,3	98,1
Män	98,9	98,9
Totalt	99,1	98,5

Könsfördelning (antal personer)	2016	2015
Kvinnor	35	39
Män	45	46

Åldersfördelning (antal personer)	2016	2015
Under 40 år	13	
40-59 år	54	
60 år och äldre	13	

Pensionsavgångar (antal personer)	2016	2015
Ålderspension	1	4
Sjukersättning	0	0
Totalt	1	4

Sjukfrånvaro	2016	2015	Förändring procentenheter föregående år
Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	5,6	5,4	0,2
Korttidssjukfrånvaro (dag1-14) i % av ordinarie arbetstid	3,0	2,6	0,4

Sjukfrånvaron har, under andra halvan av året, minskat marginellt. Det är dock en ökning jämfört med 2015. Det har vidtagits olika grupp- och individanpassade åtgärder för att bromsa utvecklingen, vilket resultatet för andra halvan av 2016 indikerar.

Frisknärvaro	2016	2015
Andel personer som har max 5 sjukdagar under ett år, uttryckt i %	41,6	

Miljö

Den totala mängden avfall inkl. skrotade hjälpmedel är ca 110 ton exkluderat de hjälpmedel som går som bistånd. Av den totala mängden avfall är drygt 85 ton hjälpmedelsprodukter.

Landstinget Dalarna har under 2016 bytt leverantör av avfallshantering.

Hjälpmedel Dalarna gör bedömningen om de returnerade hjälpmedlen/ medicintekniska produkterna är återvinningsbara eller ej. Vid skrotning källsorteras hjälpmedlen, en rationaliseringsåtgärd istället för att respektive vårdinrättning/-kommun hanterar avfallet själva. Dessvärre har 2016 indikerat på en ökning av hjälpmedel skrotade på grund av transportskador. Informations- och

utbildningsåtgärder är vidtagna för att stoppa och i förlängningen minimera tendensen.

Dessutom kommer Frälsningsarméns Bistånd två gånger per månad och hämtar utrangerade hjälpmedel som ej är återanvändningsbara i vår verksamhet.

Intern kontroll

Revisorerna från KPMG har granskat förvaltning Hjälpmedel Dalarnas internkontrollplan för 2016. Deras bedömning är att det saknas en dokumenterad risk- och konsekvensanalys som ligger till grund för internkontrollplanen samt ett övergripande dokument som anger hur Hjälpmedelsnämnden Dalarna ska arbeta med internkontrollplanen.

Uppföljningen sker på annat sätt även om det inte är strukturerat och dokumenterat så som internkontrollarbete, t.ex. som löpande kontakt med förvaltningen som förser nämnden med gediget material om hur verksamheten fortlöper både vad gäller ekonomi, verksamhet och personal.

Genomgång av internkontrollplan 2016 som innehåller följande processer:

- 1) Rehabpolicy - arbetet med rehabiliteringsplaner fortsätter och följs av förvaltningens chefer
- 2) Leverantörsavtal
- 3) Likabehandling brukare/patienter - det finns inga stora skillnader i Dalarna
- 4) Förskrivningsprocessen - förvaltning Hjälpmedel Dalarna påverkar hjälpmedelsförskrivningen i länet genom att erbjuda utbildningar inom olika sortimentsområdena och själva förskrivningsprocessen.

Gunilla Lillhager
Förvaltningschef
Hjälpmedel Dalarna

Hjälpmedel Dalarnas Rapportblad 2016

Ett år vid Hjälpmedel Dalarna

	2014	2015	2016
Antal utprovningar	1 667	1 588	1 325
Antal avhjälpande underhåll	6 373	6 548	6 764
Antal timmar upphandling	1 341	1 491	2 047
Antal utlevererade artiklar	153 174	141 967	158 364
Servicenivå logistiklager, %	97,9	97,3	97,1
Antal utlevererade hyreshjälpmedel	12 698	11 665	11 231
Uthyrningsgrad, %			87,5
Antal uthyrda hjälpmedel	28 130	28 765	28 491
Nyttjandegrad, %			85,4
Antal returnerade hyreshjälpmedel	10 084	10 564	10 514
Antal studiebesök i förebyggande syfte			34
Antal timmar nedlagda på utbildning till förskrivare	80	106	61
Inkomna telefonsamtal Reception och Kundservice		25347	24 061
Besvarningsgrad samtal Reception och Kundservice, %		91,8	89,4
Antal avvikelser <i>Tillbud - Patientrelaterat</i>	6	30	20
Antal avvikelser <i>Negativ händelse/Olycka - Patientrelaterat</i>	7	7	2

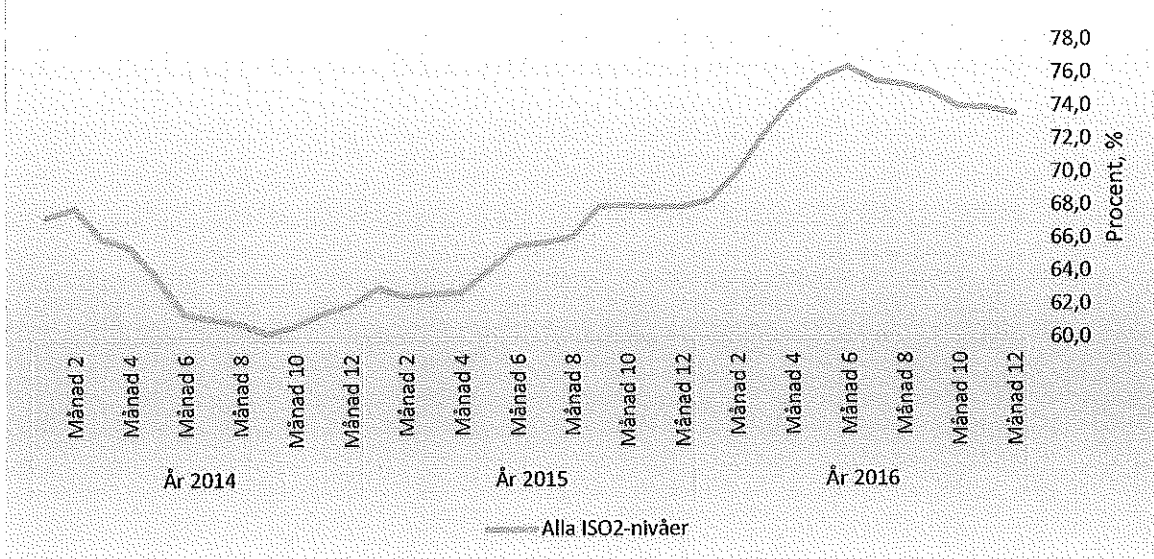
En vecka vid Hjälpmedel Dalarna

	2014	2015	2016
Patienter som får hjälpmedel utprovade på Hjälpmedelscentralen	32	31	25
Artiklar levererade från huvudförrådet i Borlänge	2 946	2 730	3 045
Manuella rullstolar levereras	80	80	78
Rollatorer levereras	87	91	96
Kryckkäppar levereras	130	127	109
Toalettstolsförhöjningar levereras	86	85	83
Hygienstolar levereras	20	20	23
Hjullyftar levereras	7	7	7
Taklyftinstallationer utförs	3	3	4
Sängar levereras och monteras	13	13	14
Hjälpmedel besiktigas ute på fältet	146	146	147
Inkomna telefonsamtal Reception och Kundservice		487	463

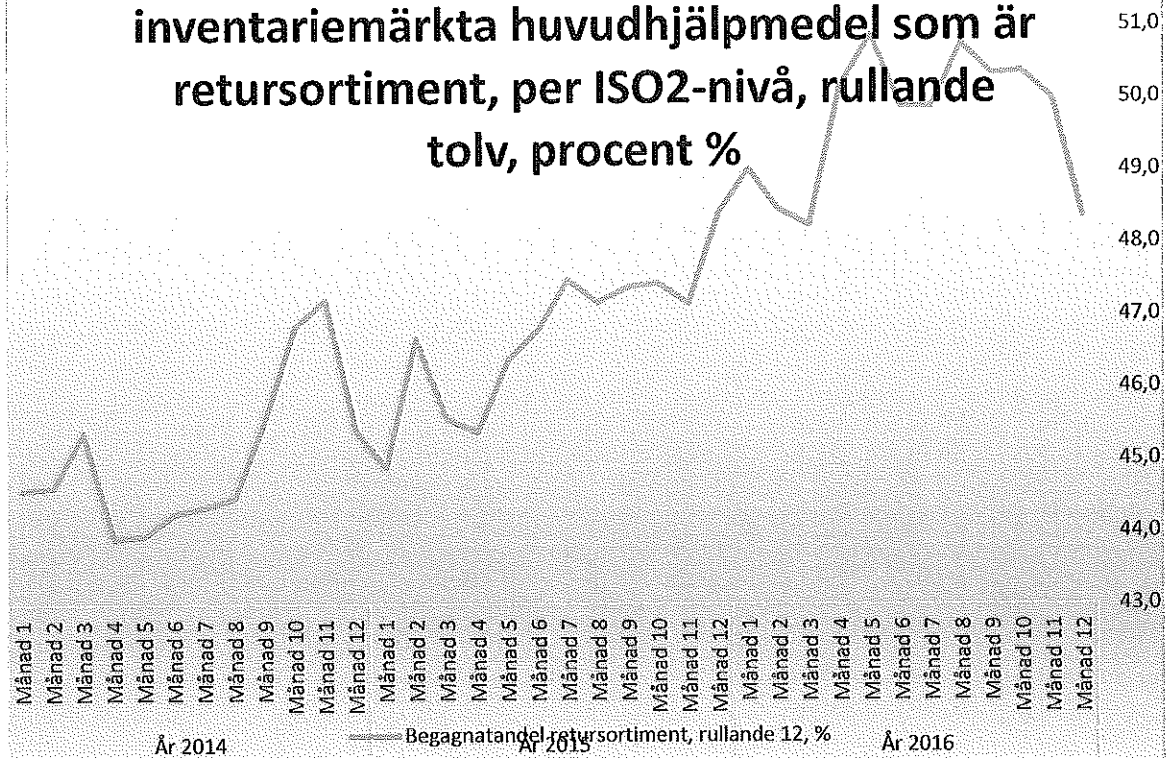
Upphandling LDH arbetat med under 2016: fjärrtillsyn, tekniska tjänster, ramper, andningshjälpmedel, balans-, styrke-, och rörelsehjälpmedel, manuella rullstolar, personlyftar och lyftselar, elrullstolar, A-PAP, kognitiva hjälpmedel, gånghjälpmedel, rollatorer, sprut och infusionspumpar samt hygienhjälpmedel

Begagnatandel utlevererade inventariemärkta huvudhjälpmedel med hyra, per ISO2-nivå, rullande tolv, procent %

Begagnatandel utlevererade inventariemärkta huvudhjälpmedel som är retursortiment, per ISO2-nivå, rullande tolv, procent %

Bokslut 2016

Rapporttrader	Mån utfall	Ack utfall	Ack budget	Avv ack budget	Ars-budget	Ars- prognos
☒ Lt-interna intäkter	4 041	59 208	61 684	-2 476	61 684	61 484
☒ Externa intäkter	5 795	80 572	82 649	-2 077	82 649	79 949
☒ FV-interna intäkter	2 104	24 661	24 282	379	24 282	24 282
Summa intäkter	11 941	164 441	168 615	-4 174	168 615	165 715
☒ Personalkostnader	-3 481	-40 230	-43 960	3 730	-43 960	-41 459
☒ Hjälpmedelskostnader	-7 182	-77 920	-77 207	-713	-77 207	-75 407
☒ Övriga kostnader	-2 123	-21 336	-23 166	1 830	-23 166	-22 866
☒ FV-interna kostnader	-2 128	-24 661	-24 282	-379	-24 282	-24 282
Summa kostnader	-14 914	-164 147	-168 615	4 468	-168 615	-164 014
Resultat	-2 973	294	0	294	0	1 701

Övriga kostnader

Radetiketter	Värden				
	.T	Utfall 16	Budget 16	Avv budget	Utfall 2015
6 Övriga verksamhetskostnader		-11 717 947	-12 544 000	826 053	-12 341 588
60 Lokal- o fastigh kostnader		-6 167 907	-6 343 000	175 093	-6 205 487
63 Energi		-359 670	-461 000	101 330	-438 334
64 Förbrukn inv och material		-773 679	-852 000	78 321	-731 379
66 Kostnader för transportmedel		-2 185 200	-2 466 000	280 800	-2 386 757
67 Transporter o frakter		-1 914 115	-2 029 000	114 885	-2 050 575
7 Övriga verksamhetskostnader		-51 695 145	-52 596 000	900 855	-50 329 696
72 Tele o post		-2 414 392	-2 487 000	72 608	-2 445 716
75 Övriga tjänster		-20 505 180	-20 984 000	478 820	-19 182 977
79 Avskrivningar		-28 269 935	-28 642 000	372 065	-28 162 935

Spec av de största avvikelserna i jämförelse med budget av övriga kostnader

Resultat

Resultat innan återbäring 2016	3 294 tkr
Prognos	+ 1 700 tkr
Återbäring	3 000 tkr
Resultat efter återbäring 2016	294 tkr

Återbäring 2016

	Totalt fakturerat belopp 2016	Relation	Återbäring att fördela
Dalarnas kommuner	76 416 669	57,4%	1 720 588
Landstinget Dalarna	56 140 347	42,1%	1 264 049
Privata VC	<u>682 342</u> 133 239 358	<u>0,5%</u>	<u>15 364</u>
Belopp att fördela	3 000 000	100,0%	3 000 000

Kommun	Belopp
Avesta	127 104 kr
Borlänge	275 024 kr
Falun	346 032 kr
Gagnef	51 670 kr
Hedemora	102 284 kr
Leksand	101 774 kr
Ludvika	182 098 kr
Malung-Sälen	39 623 kr
Mora	134 763 kr
Orsa	61 970 kr
Rättvik	83 441 kr
Smedjebacken	48 559 kr
Säter	87 127 kr
Vansbro	41 177 kr
Älvdalen	37 941 kr
Totalsumma	1 720 588 kr

”Eget kapital”

Resultat 2014	-555,7 tkr
Resultat 2015	+766,7 tkr
Resultat 2016	<u>+ 293,9 tkr</u>
Balans ”Eget kapital”	+504,9 tkr

Fördelning ”Bastjänster” 2017

Hjälpmedelscentral inkl utställning för kommunerna i Dalarna
Enligt beslut i nämnden 2016-05-26

Kommun	Antal invånare	Kostnad, kronor 8 kr / inv
Avesta	22 991	183 928
Borlänge	51 564	412 512
Falun	57 623	460 984
Gagnef	10 155	81 240
Hedemora	15 339	122 712
Leksand	15 372	122 976
Ludvika	26 680	213 440
Malung-Sälen	9 984	79 872
Mora	20 931	167 448
Orsa	6 815	54 520
Rättvik	10 784	86 272
Smedjebacken	10 903	87 224
Säter	11 575	92 600
Vansbro	6 765	54 120
Årvidalen	7 024	56 192
Hela länet:	284 505	2 276 040

Anm. Beräkning per invånare
Källa: SCB

2015-09-30

Landstinget Dalarna

Revisorerna

LUDVIKA KOMMUN Kommunstyrelsen/Kansliet	
2017-06-01	
Dariennr KS 2017/159	Direktionsbeteckn. CW

Landstingsfullmäktige

Revisionsberättelse för år 2016

Revisionsberättelsens upprättande

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i samtliga styrelser och nämnder. Granskningen har också avsett de gemensamma nämnder i vilka landstinget ingår.

All granskning har utförts enligt kommunallagen, god revisionsmed i kommunal verksamhet och landstingets revisionsreglemente. Granskningarna har genomförts med den inriktning och omfattning som behövts för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Revisorernas ansvar är att granska om verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt, att den interna kontrollen är tillräcklig, att räkenskaperna är rättvisande samt att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål fullmäktige uppställt.

Revisorernas bedömning

Landstingets årsredovisning, resultat och interna kontroll

Landstingets resultat för år 2016 uppgår till 186 miljon kronor vilket är 69 miljoner kronor bättre än budgeterat.

Resultatet enligt årsredovisningen innebär att samtliga finansiella mål som fullmäktige uppställt uppnås.

Räkenskaperna är också, så vitt vi kan bedöma, i allt väsentligt rättvisande och upprättade i enlighet med den kommunala redovisningslagen och i enlighet med god redovisningsmed.

Mot bakgrund av att flertalet verksamhetsmål inte är mätbara, inte mäts årligen eller inte uppnåtts under år 2016 är vår bedömning att landstinget inte når upp till de av fullmäktige fastställda målen.

[Handwritten signatures]

Vi bedömer också att styrelser och nämnders interna kontroll, undantaget vad som nedan sägs om styrelsen, i huvudsak är tillfredställande.

Landstingsstyrelsen

Styrelsens ansvarar, utöver för landstingets ekonomiska förvaltning, även för hälso- och sjukvården. Underskotten inom denna har under 2016, i jämförelse med tidigare år, begränsats till -58 miljoner kronor.

Landstingsstyrelsen har under 2016 lagt in en budget i ekonomisystemet som är 130 miljoner kronor högre än den av fullmäktige fastställda budgeten. På så sätt har man styrt hälso- och sjukvården utifrån en felaktig och större budget än den som är beslutad av fullmäktige. Det är fullmäktige, d v s den folkvalda församlingen, som enligt 3 kap. 9 § Kommunallagen (KL) har exklusiv beslutanderätt i budgetärenden. Landstingsstyrelsen ansvarar för att fullmäktiges beslut verkställs. Om styrelsen gör bedömningen att den inte har möjlighet att genomföra sitt uppdrag inom beslutade budgetramar måste styrelsen göra fullmäktige uppmärksam på detta. Så har inte skett. Landstingsstyrelsen behandlade vår anmodan om förklaring till det inträffade den 12 december och medger i sitt yttrande att styrningen, på verksamhetsnivå, skett utifrån en annan, och högre, budget än den fullmäktige fastställt. Fem ledamöter reserverade sig mot beslutet efter att ha yrkat att verksamheterna ska rätta sig efter de beslut som landstingsfullmäktige fattar. Vår bedömning är att detta yrkande läggs så sent under året att det saknar praktisk betydelse i ansvarsfrågan. Både fullmäktiges ledamöter och medborgarna måste av demokratiska skäl kunna ha förtroende för att styrelsen verkställer fullmäktiges beslut och har tillräcklig kontroll över verksamheten. Även om landstingsstyrelsen ansett sig ha vägande skäl för den avvikande budgetstyrningen, bedömer vi att styrelsen genom att, utan fullmäktiges medgivande, styra verksamheten utifrån en annan, och högre, budget än den som beslutats inte har fullgjort sitt ansvar att verkställa fullmäktiges beslut. Vid prövning av ansvaret för det inträffade har vi också beaktat dels de skäl för det inträffade som styrelsen åberopat, dels att styrelsen under 2016 lyckats vända en tidigare negativ ekonomisk utveckling, dels att landstinget sett till det samlade ekonomiska resultatet för år 2016 inte lidit någon ekonomisk skada av det inträffade.

De delar av verksamheten som rör den hälso- och sjukvård och övriga service som befolkningen bör kunna räkna med som ett samhällsligt åtagande har, utifrån rådande förutsättningar, skötts på ett i huvudsak ändamålsenligt sätt.

Övriga nämnder och styrelser

Övriga styrelser och nämnder, liksom de gemensamma nämnder i vilka landstinget ingår, har bedrivit sina respektive verksamheter på ett i huvudsak ändamålsenligt sätt.

Revisorernas ställningstagande

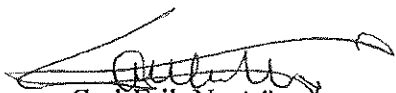
Vi riktar mycket allvarlig kritik mot landstingsstyrelsen för bristande styrning, ledning och uppföljning genom visad ohörsamhet mot landstingsfullmäktiges budgetbeslut.

Vi tillstyrker dock att styrelsen, övriga nämnder och gemensamma nämnder samt de enskilda ledamöterna i dessa beviljas ansvarsfrihet.

Vi tillstyrker också att landstingets årsredovisning godkänns.

Falun 2017-04-10

Carl-Erik Nyström

Sören Bertilsson

Birgitta Örijas

Thomas Ylvén

Jag riktar en anmärkning mot landstingsstyrelsen för bristande styrning, ledning och uppföljning genom visad ohörsamhet mot landstingsfullmäktiges budgetbeslut.

Jag tillstyrker dock att styrelsen, övriga nämnder och gemensamma nämnder samt de enskilda ledamöterna i dessa beviljas ansvarsfrihet.

Jag tillstyrker också att landstingets årsredovisning godkänns.

Falun 2017-04-10

Ann-Britt Åsebol

Bilaga

- Revisorernas redogörelse till landstingsfullmäktige över 2016 års revision

Till revisionsberättelsen hör också följande bifogade gransknings-PM med tillhörande rapporter

- Uppföljningsgranskning av personalplanering och arbetstidsförläggning
- Uppföljningsgranskning av styrelsens ansvar för upprättande av landstingsplanen
- Granskning av styrelsens kvalitetssäkring av redovisningen
- Granskning av pågående struktur- och förändringsarbete, del 1
- Granskning av pågående struktur- och förändringsarbete, del 2
- Granskning av patienters samlade väntetider
- Granskning av patientflöden och effektivitet inom BUP
- Granskning av landstingsstyrelsens verkställighet av beslut
- Granskning av kontroll av legitimationer vid anställning
- Granskning av en patientgrupp i kläm
- Förstudie av fördelning av ansvaret för samhällsbetalda resor i Dalarna
- Granskning av styrelsens efterlevnad av fullmäktiges budgetbeslut
- Granskning av intern kontroll
- Granskning av delårsrapport
- Granskning av årsredovisning

Revisorernas redogörelse för 2016

Revisorerna, vars uppdrag regleras i författningar och lokala föreskrifter - kommunallagen, aktiebolagslagen och fullmäktiges revisionsreglemente - är fullmäktiges instrument för granskning av all den verksamhet som landstinget bedriver. I detta granskningsarbete biträds vi av sakkunniga vilka utgörs av såväl egen anställd personal (revisionschef) som inhyrda konsulter från de revisions/konsultföretag vi har avtal med.

2016 års granskningsverksamhet

Vår ambition är att granskningsarbetet, med bibehållande av en hög integritet, ska vara stödjande och utvecklande för granskade verksamheter. För att uppnå detta strävar vi mot att granskningarna skall genomföras av personer med goda kunskaper om de granskade verksamheterna, att granskningarna ska vara aktuella och återspegla pågående skeenden, samt mot ett ökat inslag av dialog. Vi har också en ambition att regelbundet genomföra uppföljningsgranskningar av sådana granskningar vi bedömt som särskilt viktiga.

Vårt granskningsarbete har i huvudsak följt den av oss antagna revisionsplan för år 2016. Granskningsarbetet har inriktats mot att bl a följa landstingets pågående struktur och förändringsarbete genom en omfattande granskning med två delrapporter under 2016 samt en uppföljning av styrelsens ansvar för upprättande av landstingsplanen. Vi har också fortsatt att fokusera granskningsarbetet mot hälso- och sjukvårdens verksamhet genom granskningar av patienters samlade väntetider, patientflöden och effektivitet inom BUP samt granskning av en patientgrupp i kläm. Andra granskningar har utgjorts av landsstyrelsens verkställighet av beslut, kontrollen av legitimationer vid anställning av legitimerad personal, styrelsens kvalitetssäkring av redovisningen, styrelsens efterlevnad av fullmäktiges budgetbeslut samt en uppföljningsgranskning av personalplanering och arbetstidsförläggning. Gemensamt med revisorerna i länets kommuner har vi också genomfört en förstudie av fördelningen av ansvaret för samhällsbetalda resor i länet.

Granskningsverksamheten har dessutom fullgjorts genom granskning av styrelser och nämnders ekonomiska förvaltning liksom om den interna kontrollen är tillräcklig. Granskningar i detta avseende har bl a omfattat delårsbokslut, årsbokslut samt en särskild granskning av nämnder och styrelserns interna kontroll.

Granskningarna har kompletterats med samtal med företrädare för landstingets verksamheter samt träffar med nämnder och utskott. Resultatet av de enskilda granskningarna har redovisats i särskilda gransknings-PM som tillställts ansvariga nämnder och styrelser.

Granskningsarbetet och övriga för oss viktiga frågor har regelbundets återkopplats till fullmäktige genom korta men regelbundna informationspass vid fullmäktigesammanträden, genom träffar med fullmäktiges presidium, genom att fullmäktige löpande får del av samtliga gransknings-PM och granskningsrapporter, samt genom överlämnande av vår bedömning av måluppfyllelsen i samband med delårsbokslutet.

Lekmannarevisorer i de bolag landstinget är delägare i respektive revisorer i stiftelser (ej donationsfonder) utses bland landstingets förtroendevalda revisorer. Bolagens och stiftelsernas bokslut omfattas dock inte av våra uttalanden i revisionsberättelsen då dessa tidsmässigt inte anpassat sina bokslut till landstingets bokslut. Vi har tidigare påtalat detta missförhållande för styrelsen.

Vårt granskningsarbete har också omfattat granskningen av de donationsstiftelser som förvaltas av landstinget.

Övrig verksamhet

Vid sidan av granskningsverksamheten har vi under året medverkat i det lokala nätverket för revisorer i Dalarna, samverkat med landstingsrevisorerna i samverkansregionen, samt medverkat i det nationella samarbetsorganet STAREV som omfattar revisionen i samtliga landsting och kommuner med egna revisionskontor.

Väsentliga iakttagelser under året

Landstingets ekonomi

Landstingets resultat för 2016 uppgår till 186 miljoner kronor vilket är 69 miljoner kronor bättre än budgeterat.

Efter att tidigare åtgärdsprogram i väsentliga delar misslyckats tog styrelsen år 2015 initiativ till omfattande åtgärder för att uppnå ekonomisk balans. En ny planeringsprocess infördes också under år 2016. Den nya styrmodellen medför bättre förutsättningar att uppnå en fungerande ledning och styrning. Vidtagna åtgärder har medfört att den tidigare negativa ekonomiska utvecklingen har brutits. Vi ser dock skäl att framhålla att resultatet för 2016 också har påverkats positivt av extraordinära intäkter i form av bl a ökade statsbidrag e t c. Delar av 2016 års överskott är också hänförligt till att vissa verksamheter tvingats stänga del av året p g a personalbrist.

Landstingets samlade resultat innebär att väsentliga ekonomiska nyckeltal som t ex eget kapital och soliditet kunnat förbättras. Resultatet enligt årsredovisningen innebär också att de finansiella mål fullmäktige ställt upp uppnåtts.

Landstingets verksamhet är samtidigt komplex vilket ställer mycket höga krav på styrning och ledning. Underskotten inom hälso- och sjukvården som åren 2007 till

2015 varierat mellan -150 och -304 miljoner kronor, har 2016 reducerats till -58 miljoner kronor

Vi har också noterat att investeringsvolymen varit något lägre än budgeterat. Om Landstinget avstår nödvändiga investeringar riskerar framtida verksamhet att undergrävas då investeringsbehovet kan bli eftersatt.

Intern kontroll

Vi har i vårt granskningsarbete noterat att landstingets verksamhetsledning styrt hälso- och sjukvården utifrån en budget som är 130 miljoner kronor högre än den som fullmäktige fastställt. Styrelsen har i yttrande till oss medgivit att så är fallet. Förfarings sättet visar på att styrelsen brustit i sitt ansvar att efterleva fullmäktiges beslut.

Övriga nämnders interna kontroll är däremot i huvudsak tillfredställande.

Hälso- och sjukvård mm

Hälso- och sjukvården är landstingets ojämeför ligt största verksamhet. Hur denna fungerar är betydelsefullt för landstingets resultat, för den vård som tillhandahålls e t c.

Årets granskningar har påvisat att särskilt Barn- och ungdomspsykiatrien präglats av omfattande brister i både effektivitet och i sin förmåga att möta behoven i samhället. I övrigt bedömer vi att verksamheten, i förhållande till de förutsättningar som gäller, skötts på ett i huvudsak ändamålsenligt sätt i de delar som rör den hälso- och sjukvård och övriga service som befolkningen bör kunna räkna med som ett samhällsligt åtagande.

Landstingets måluppfyllelse i övrigt

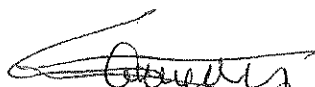
Landstingets ekonomiska mål har behandlats ovan. Med beaktande av att vissa verksamhetsmål inte är möjliga att följa upp, andra mål inte följs upp årligen samt att några mål inte uppnås är måluppfyllelsen för de av fullmäktiges fastlagda verksamhetsmål bristfällig.

Övriga nämnder och styrelser styrning, ledning och uppföljning

Av granskningen har inte framkommit att andra styrelser och nämnder, gemensamma nämnder i vilka landstinget ingår eller dessas ledamöter brustit i sitt ansvar för styrning, ledning och uppföljning av sina respektive ansvarsområden.

Landstingets revisorer

Carl-Erik Nyström

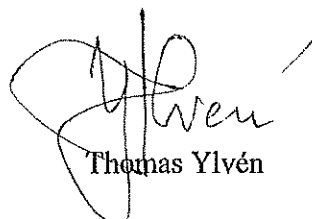
Sören Bertilsson

Ann-Britt Åsebol

Birgitta Örfjas

Thomas Ylvén

Kommunstyrelsen

§ 124

Dnr KS 2017/109 - 04

Årsredovisning 2016, Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beviljar gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel (ATL), ansvarsfrihet för år 2016.

Beskrivning av ärendet

Den gemensamma nämnden bildades den 1 januari 2014 och ansvarar för de samverkande kommunernas (Falun, Borlänge, Ludvika, Hedemora, Säter, Gagnef och Smedjebacken) skyldigheter enligt alkohollag och tobakslag samt den kommunala kontrollen av läkemedelsförsäljning i detaljhandeln.

Verksamhetsberättelse har upprättats för gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel

Kommunfullmäktige har att ta ställning om fråga om ansvarsfrihet 2016 för gemensamma nämnde för alkohol, tobak och receptfria läkemedel.

I verksamhetsberättelsen redogörs för gemensamma nämndens uppdrag och verksamhet under 2016.

Gemensamma nämnden har från och med 2016 ändrat finansieringssystem och övergått till nettokostnad. Intäkterna går direkt till gemensamma nämnden och respektive kommun finansierar deltagandet genom medel motsvarande sin nettokostnad. Resultatet för 2016 blev + 0,1 miljoner kr. Överskottet regleras mot respektive komtmun varför slutliga resultatet är noll kr.

För ytterligare information och detaljer hänvisas till Gemensamma nämndens verksamhetsberättelse 2016.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse från stöd- och styrningsförvaltningen daterad 1 juni 2017.
2. Verksamhetsberättelse 2016.
3. Revisionsberättelse för 2016.

Kommunstyrelsen

Beslutet skickas till
Kommunfullmäktige

Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel, verksamhetsberättelse 2016

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beviljar gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel (ATL), ansvarsfrihet för år 2016.

Beskrivning av ärendet

Den gemensamma nämnden bildades den 1 januari 2014 och ansvarar för de samverkande kommunernas (Falun, Borlänge, Ludvika, Hedemora, Säter, Gagnef och Smedjebacken) skyldigheter enligt alkohollag och tobakslag samt den kommunala kontrollen av läkemedelsförsäljning i detaljhandeln.

Verksamhetsberättelse har upprättats för gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel

Kommunfullmäktige har att ta ställning om fråga om ansvarsfrihet 2016 för gemensamma nämnde för alkohol, tobak och receptfria läkemedel.

I verksamhetsberättelsen redogörs för gemensamma nämndens uppdrag och verksamhet under 2016.

Gemensamma nämnden har från och med 2016 ändrat finansieringssystem och övergått till nettokostnad. Intäkterna går direkt till gemensamma nämnden och respektive kommun finansierar deltagandet genom medel motsvarande sin nettokostnad. Resultatet för 2016 blev + 0,1 miljoner kr. Överskottet regleras mot respektive kommun varför slutliga resultatet är noll kr.

För ytterligare information och detaljer hänvisas till Gemensamma nämndens verksamhetsberättelse 2016.

Bilaga

1. Verksamhetsberättelse 2016

Jonas Axelsson
Tf Förvaltningschef

Christer Karlsson
Redovisningschef

Beslut skickas till

Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel

Revisionen

Akten

§ 20 Verksamhetsberättelse 2016

ATL0005/16-042

LUDVIKA KOMMUN Kommunstyrelsen/Kansliet	
2017 -02- 2 0	
Diariernr KS 2017/100	Diariplanbeteckn. W

Beslut

Rem:eke

1. Varje kommun som ingår i gemensamma nämnden får i uppdrag att fatta beslut om ansvarsfrihet för gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel.
2. Gemensamma nämnden har tagit del av verksamhetsuppföljningen 2016.

Sammanfattning

I verksamhetsberättelsen redogörs för gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedels uppdrag och verksamhet under 2016. Utfallet för verksamheten uppgick till ett överskott på 0,1 mkr.

Beslutet är enligt förvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningens tjänsteskrivelse 2017-02-02

Sänds till

Samtliga ingående kommuner i den gemensamma nämnden
Kommunrevisionen Falu kommun
Ekonomikontoret Falu kommun

Vid protokollet

Ann Ayoub
Sekreterare

Justerat 2017-02-15

Christina Knutsson
Ordförande

Sune Hemmingsson
Justerare

Utdragsbestyrkande:

Ann Ayoub

Handläggare

Ove Stenberg, Ylva Renström

Telefon

E-post

**Gemensamma nämnden för alkohol,
tobak och receptfria läkemedel****Verksamhetsberättelse 2016****Förslag till beslut**

1. Varje kommun som ingår i gemensamma nämnden får i uppdrag att fatta beslut om ansvarsfrihet för gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel.
2. Nämnden har tagit del av verksamhetsuppföljningen 2016.

Ylva Renström
SocialchefOve Stenberg
Controller**Sammanfattning**

I verksamhetsberättelsen redogörs för gemensamma nämnden för alkohol, tobak, och receptfria läkemedels uppdrag och verksamhet under 2016. Utfallet för verksamheten uppgick till ett överskott på 0.1 mkr.

Bilaga

Gemensamma nämndens verksamhetsberättelse 2016.

Beslutet ska sändas till

Samtliga ingående kommuner i den gemensamma nämnden
Kommunrevisionen Falu kommun
Ekonomikontoret Falu kommun

Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel.

VERKSAMHET – väsentliga händelser under perioden

Antal serveringstillstånd och detaljhandelsställen som säljer tobak, folköl och receptfria läkemedel ligger ungefär på samma nivå som när Gemensamma nämnden startade. Tillsynen på restauranger, samt inom detaljhandeln för försäljning av tobak, folköl och receptfria läkemedel har utförts enligt beslutad tillsynsplan. Utbildning för serveringspersonal har genomförts vid ett tillfälle under året. En extra satsning för att informera och utbilda detaljhandeln för de som säljer tobak och folköl har genomförts. Alla näringsidkare har fått en egen utbildningspärm.

Handläggningstiderna för de olika serveringstillstånden har följts enligt Gemensamma nämndens riktlinjer.

Den utförda yttre tillsynen inom samtliga områden har visat att ordningen i huvudsak är god. Vissa tillsyner har skett ihop med polismyndigheten enligt tillsynsplan. Vid enstaka tillfällen har tillsyn skett tillsammans med skatteverket.

Stadigvarande serveringstillstånd

Kommun	Totalt Antal	Antal till-syner
Borlänge	56	84
Falun	66	105
Gagnef	11	15
Hedemora	19	23
Ludvika	25	38
Smedjebacken	15	16
Säter	12	9
Totalt	204	290

Mål för god ekonomisk hushållning

Mål för god ekonomisk hushållning	Mått	Resultat
Samtliga kommuner ska höja sin täckningsgrad	Kostnadstäckningen i % för 2016 jämfört med 2015	Målet uppfylls

EKONOMI

Gemensamma nämnden har ändrat finansieringssystemet och övergått till nettokostnad från och med 2016. Intäkterna förs direkt till gemensamma nämnden och respektive kommun finansierar deltagandet i organisationen genom medel motsvarande sin nettokostnad i enlighet med samarbetsöverenskommelsen med tillägg för läkemedelstillsyn.

Tillsammans med nya gemensamma taxor som infördes under 2015 har kommunerna kunnat höja sin täckningsgrad.

Tjänsten köps av socialförvaltningen vilket innebär att nämnden inte redovisar egna personalkostnader samt övriga kostnader vilka är nödvändiga för genomförandet av uppdraget.

Omsättningen uppgick till 3,3 mnkr. Kostnaderna uppgick till 3,2 mnkr och resultatet visar ett överskott mot budget med 0,1 mnkr. Överskottet regleras mot respektive kommun varför slutliga resultatet är noll kr.

Tjänster, mnkr	2016			2015		
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall	Budget	Avvikelse
Alkoholtillstånd, tillsyner	0,1	0,0	0,1	0,3	0,0	0,0

MEDARBETARE

Verksamheten har 4.0 årsarbetare som är anställda på socialförvaltningen och dessa alkoholhandläggare ställs till gemensamma nämndens förfogande. Arbetsledning och administrativt stöd tillhandahålls genom socialförvaltningen i Falun.

ATL kontoret har haft omsättning av personal under året. Tre av fyra medarbetare har slutat under året och tre nya har anställts. Situationen har varit pressad under perioder då tre nya medarbetare skulle introduceras i arbetet. ATL kontoret har haft stöd genom en erfaren extern handledare när det gäller introduktion och utbildning.

En utredning är tillsatt om svenska genomförandet av EU:s nya tobaksdirektiv, som bland annat innebär nya krav på märkning och reglering av e-cigarett. Även frågan om behov av tillståndsplikt för försäljning av tobak ska analyseras och genomförs ett sådant krav får det direkt påverka på personaldimensioneringen av ATL-kontoret.

Sjukfrånvaro i procent ska vara högst 4 % och det målet har inte uppnåtts.

Åldersstruktur 2016-12-31

-29	30-39	40-49	50-59	60-
	3	1		

Personálnyckeltal	2016	2015	2014
Antal anställda*	4	4	4
Arbetade timmar**	7549	7937	7308
Varav timmar utförda av timanställd personal (%)	0,0	0,0	0,2
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid	11,5	1,75	2,1
*Månadsavlönade enligt AB			
**Månadslön, timlön, fyllnadstid, övertid			

UTVECKLING/FRAMTID

En ny tobakslag förslås träda i kraft den 1 januari 2018 (SOU 2016:14). Förslagen innefattar i huvudsak tillståndsplikt för försäljning av tobak, utvidgning av rökförbudet till att omfatta fler miljöer och fler produkter, förbud mot exponering av tobaksvaror i butiker, förändringar i regleringen av snus samt förändringar i tillsynsorganisationen.

Den mest genomgripande förändringen som föreslås innefattar tillståndsplikt för försäljning av tobak. Utredningar liknande de som idag genomförs vid ansökan om serveringstillstånd kan komma att kräva utökning av personal. Även de näringsidkare som redan anmält försäljning av tobak måste göra en ny tillståndsansökan inom tre månader, vilket kommer att innebära en kraftig arbetstopp de tre första månaderna under 2018. Det föreslagna tillståndsförfarandet för tobaksförsäljning kommer att medföra ökade hanteringskostnader för kommunerna redan under slutet av 2017. Dessa kostnader bedöms från och med 2018 kunna finansieras fullt ut genom ansökningsavgifter enligt utredaren för lagförslaget.

Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel.

VERKSAMHET – väsentliga händelser under perioden

Antal serveringstillstånd och detaljhandelsställen som säljer tobak, folköl och receptfria läkemedel ligger ungefär på samma nivå som när gemensamma nämnden startade. Tillsynen på restauranger, samt inom detaljhandeln för försäljning av tobak, folköl och receptfria läkemedel har utförts enligt beslutad tillsynsplan. Utbildning för serveringspersonal har genomförts vid ett tillfälle under året. En extra satsning för att informera och utbilda detaljhandeln för de som säljer tobak och folköl har genomförts. Alla näringsidkare har fått en egen utbildningspärm.

Handläggningstiderna för de olika serveringstillstånden har följts enligt gemensamma nämndens riktlinjer.

Den utförda yttre tillsynen inom samtliga områden har visat att ordningen i huvudsak är god. Vissa tillsyner har skett ihop med polismyndigheten enligt tillsynsplan. Vid enstaka tillfällen har tillsyn skett tillsammans med skatteverket.

Stadigvarande serveringstillstånd   Antal tillsyner

Borlänge	56	84
Falun	66	105
Ludvika	25	38
Smedjebacken	15	16
Säter	12	9
Gagnef	11	15
Hedemora	19	23
Totalt	204	290

Beviljade Serveringstillstånd 2016

Stadigvarande, Tillfälliga allm, Slutna

Borlänge	7	13	22
Falun	10	36	18
Ludvika	2	15	17
Smedjebacken	0	7	3
Säter	0	5	8
Gagnef	0	4	5
Hedemora	1	4	17

Antal, detaljhandel tobak   Tillsyner

Borlänge	47	39
Falun	43	43
Ludvika	28	26
Smedjebacken	8	8
Säter	9	9
Gagnef	9	9
Hedemora	19	19

Antal, detaljhandel folköl   Tillsyner

Borlänge	31	27
Falun	35	34
Ludvika	20	18
Smedjebacken	9	9

Säter	8	8
Gagnef	8	8
Hedemora	13	13

Antal detaljhandelreceptfria läkem. Tillsyner

Borlänge	25	25
Falun	28	28
Ludvika	17	17
Smedjebacken	6	6
Säter	5	5
Gagnef	7	7
Hedemora	8	8

Mål för god ekonomisk hushållning

Mål för god ekonomisk hushållning	Mått	Resultat
Samtliga kommuner ska höja sin täckningsgrad	Kostnadstäckningen i % för 2016 jämfört med 2015	Målet uppfylls

EKONOMI

Gemensamma nämnden har ändrat finansieringssystemet och övergått till nettokostnad från och med 2016. Intäkterna förs direkt till gemensamma nämnden och respektive kommun finansierar deltagandet i organisationen genom medel motsvarande sin nettokostnad i enlighet med samarbetsöverenskommelsen med tillägg för läkemedelstillsyn.

Tillsammans med nya gemensamma taxor som infördes under 2015 har kommunerna kunnat höja sin täckningsgrad.

Tjänsten köps av socialförvaltningen vilket innebär att nämnden inte redovisar egna personalkostnader samt övriga kostnader vilka är nödvändiga för genomförandet av uppdraget.

Omsättningen uppgick till 3,3 mnkr. Kostnaderna uppgick till 3,2 mnkr och resultatet visar ett överskott mot budget med 0,1 mnkr. Överskottet regleras mot respektive kommun varför slutliga resultatet är noll kr.

	2016			2015		
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall	Budget	Avvikelse
Tjänster, mnkr						
Alkoholtillstånd, tillsyner	0,1	0,0	0,1	0,3	0,0	0,0

MEDARBETARE

Verksamheten har 4.0 årsarbetare som är anställda på socialförvaltningen och dessa alkoholhandläggare ställs till gemensamma nämndens förfogande. Arbetsledning och administrativt stöd tillhandahålls genom socialförvaltningen i Falun.

ATL kontoret har haft omsättning av personal under året. Tre av fyra medarbetare har slutat under året och tre nya har anställts. Situationen har varit pressad under perioder då tre nya medarbetare skulle introduceras i arbetet. ATL kontoret har haft stöd genom en erfaren extern handledare när det gäller introduktion och utbildning.

En utredning är tillsatt om svenska genomförandet av EU:s nya tobaksdirektiv, som bland annat innebär nya krav på märkning och reglering av e-cigarett. Även frågan om behov av tillståndsplikt för försäljning av tobak ska analyseras och genomförs ett sådant krav får det direkt påverka på personaldimensioneringen av ATL-kontoret.

[Skriv text]

Sjukfrånvaro i procent ska vara högst 4 % och det målet har inte uppnåtts.

Åldersstruktur 2016-12-31

-29	30-39	40-49	50-59	60-
	3	1		

Personalnyckeltal	2016	2015	2014
Antal anställda*	4	4	4
Arbetade timmar**	7549	7937	7308
Varav timmar utförda av timanställd personal (%)	0,0	0,0	0,2
Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid	11,5	1,75	2,1
*Månadsavlönade enligt AB			
**Månadslön, timlön, fyllnadstid, övertid			

UTVECKLING/FRAMTID

En ny tobakslag förslås träda i kraft den 1 januari 2018 (SOU 2016:14). Förslagen innefattar i huvudsak tillståndsplikt för försäljning av tobak, utvidgning av rökförbudet till att omfatta fler miljöer och fler produkter, förbud mot exponering av tobaksvaror i butiker, förändringar i regleringen av snus samt förändringar i tillsynsorganisationen.

Den mest genomgripande förändringen som föreslås innefattar tillståndsplikt för försäljning av tobak. Utredningar liknande de som idag genomförs vid ansökan om serveringstillstånd kan komma att kräva utökning av personal. Även de näringsidkare som redan anmält försäljning av tobak måste göra en ny tillståndsansökan inom tre månader, vilket kommer att innebära en kraftig arbetstopp de tre första månaderna under 2018. Det föreslagna tillståndsförfarandet för tobaksförsäljning kommer att medföra ökade hanteringskostnader för kommunerna redan under slutet av 2017. Dessa kostnader bedöms från och med 2018 kunna finansieras fullt ut genom ansökningsavgifter enligt utredaren för lagförslaget.

Revisorerna i Falu kommun

Till kommunfullmäktige i Falu kommun

Revisionsberättelse för år 2016

Vi har granskat kommunstyrelsens och nämndernas verksamhet och genom utsedda lekmannarevisorer i de helägda bolagen Falu Elnät AB, Falu Energi & Vatten AB, Falu kommuns Förvaltning AB, Falu Stadshus AB, KopparStaden AB, KopparStaden Förvaltning AB, Lugnet i Falun AB, Västra Falun Fastighets AB, Frauzimmer AB, och Skid-VM i Falun 2015 AB även verksamheterna i dessa företag under år 2016. Vi har även i enlighet med uppdrag granskat Falu kommuns delägda bolag, gemensamma nämnder för upphandlings-samverkan, hjälpmedelsnämnd, alkohol-, tobak- och läkemedelstillsyn, språktolkning samt kommunalförbundet Räddningstjänsten Dala Mitt.

Granskningen av kommunen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente.

Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt gett det resultat som redovisas i bilagan "Revisorernas redogörelse" och därtill fogade bilagor.

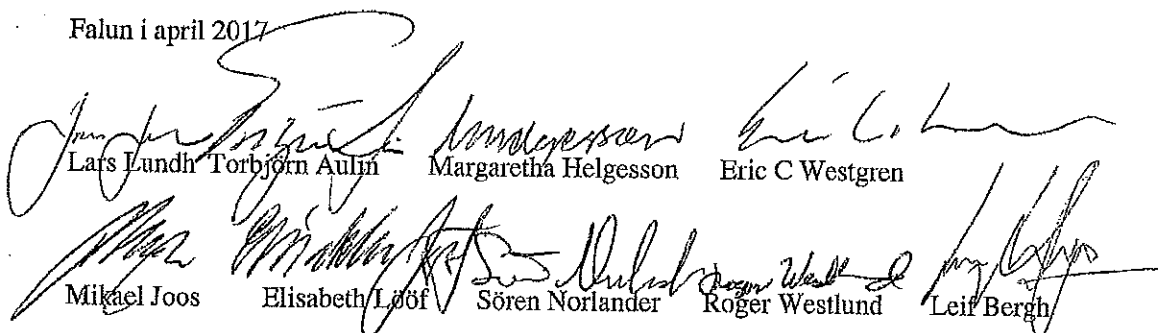
Det ekonomiska utfallet för 2016 uppgår till 115,6 mnkr vilket är 50,6 mnkr bättre än fastställd budget. Revisorerna ska bedöma om resultatet är förenligt med fullmäktiges finansiella mål och de verksamhetsmål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Av kommunens tre finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning har alla mål uppnåtts. Av kommunens 37 verksamhetsmål med bäring på god ekonomisk hushållning är enligt kommunens bedömning 16 mål uppfyllda och 18 mål inte uppfyllda. Tre mål har inte mätts. Måluppfyllelsen är således inte förenlig med kommunfullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning.

Vi **tillstyrker** att kommunstyrelsen, nämnderna och de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet.

Vi **tillstyrker** att kommunens årsredovisning godkänns. Den är i huvudsak upprättad i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Revisionsberättelsen är upprättad av Lars Lundh, Elisabeth Löf, Torbjörn Aulin, Margaretha Helgesson, Eric C Westgren, Roger Westlund, Mikael Joos, Sören Norlander och Leif Bergh, av fullmäktige valda revisorer i Falu kommun.

Falun i april 2017

Lars Lundh   Torbjörn Aulin   Margaretha Helgesson   Eric C Westgren
Mikael Joos   Elisabeth Löf   Sören Norlander   Roger Westlund   Leif Bergh

Till revisionsberättelsen hör bilagorna. Revisorernas redogörelse (bilaga 1). Förteckning över de sakkunnigas rapporter som successivt förmedlats till fullmäktige (bilaga 2). Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna i kommunens helägda bolag och revisionsberättelser från kommunens helägda bolag.

Kommunstyrelsen

§ 131

Dnr KS 2016/664 - 00

Svar på motion om överföring av kultur- och fritidsförvaltningen till samhällsbyggnadsförvaltningen och integrationsenheten till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens förslag till beslut

Kommunstyrelsen uppdrar till kommunchefen att i samband med det pågående uppdraget att se över kommunstyrelsens förvaltningsorganisation även inkludera förslaget om att överföra kultur- och fritidsförvaltningen till samhällsbyggnadsförvaltningen och integrationsenheten till kommunstyrelsen. Uppdraget ska redovisas för kommunfullmäktige senast kvartal 4, 2017.

Beskrivning av ärendet

En motion har inkommit från Ingvar Henriksson (S) om att utreda möjligheten att kultur- och fritidsverksamheten ska överföras till samhällsbyggnadsförvaltningen och att integrationsverksamheten ska överföras till kommunstyrelsen. Motionen remitterades till samhällsbyggnadsnämnden och till kultur- och fritidsnämnden.

Samhällsbyggnadsnämnden behandlade motionen den 22 februari 2017 § 24 och framhåller att frågan bör utredas vidare men att man ser det som både politiskt, organisatoriskt och ekonomiskt möjligt att genomföra förslaget.

Kultur- och fritidsnämnden behandlade motionen den 28 mars 2017 § 15 och framhåller att frågan bör utredas vidare samt att det ska göras en risk- och konsekvensanalys utifrån ett medborgarperspektiv, men att man ser det som både politiskt, organisatoriskt och ekonomiskt möjligt att genomföra förslaget.

Med anledning av att kommunchefen har ett pågående uppdrag att se över kommunstyrelsens förvaltningsorganisation föreslås att densamma även får i uppdrag att utreda motionärens frågeställning vidare.

Arbetsutskottet behandlade ärendet den 23 maj 2017 och lämnade ärendet vidare till kommunstyrelsen utan förslag till beslut.

Beslutsunderlag

1. Arbetsutskottets protokoll från 23 maj 2017 § 73.
2. Tjänsteskrivelse från stöd- och styrningsförvaltningen daterad 2 maj 2017.
3. Protokoll från samhällsbyggnadsnämnden den 22 februari 2017 § 24.
4. Protokoll från kultur- och fritidsnämnden den 28 mars 2017 § 15.

Kommunstyrelsen

Behandling

HåGe Persson (M) yrkar på att två andra alternativ ska utredas:

1. Överföra hela kultur- och fritidsförvaltningen till social- och utbildningsförvaltningen.
2. Överföra integrationsenheten till kommunstyrelsen och övriga delar av kultur- och fritidsförvaltningen till social- och utbildningsförvaltningen.

Johnny Karlsson (L) yrkar bifall till HåGe Perssons förslag.

Ivan Eriksson (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag och avslag till HåGe Perssons förslag.

Ordföranden ställer förvaltningens förslag mot HåGe Perssons förslag och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag.

Omröstning begärs.

Beslutsgång

Kommunstyrelsen godkänner följande beslutsgång:

Ja-röst för ja till förvaltningens förslag.

Nej-röst för ja till HåGe Perssons förslag.

Omröstningsresultat

Med 10 ja-röster mot 5-nej röster beslutar kommunstyrelsen att bifalla förvaltningens förslag.

Ledamot/tjänstgörande ersättare	Ja-röst	Nej-röst	Avstår
Leif Pettersson (S)	Ja		
HåGe Persson (M)		Nej	
Hanna Lindgre (S),	Ja		
Sören Grandelius (S)	Ja		
Roland Johansson (SD)	Ja		
Gaby Back (M)		Nej	
Yvonne Persson (S)	Ja		
Ingvar Henriksson (S)	Ja		
Torbjörn Tomtlund (M) tjänstgörande ersättare för Jan Karlsson (C)		Nej	

Kommunstyrelsen

Ivan Eriksson (S)	Ja		
Rigmor Andersson (M) tjänstgörande ersättare för Kjell Israelsson (M)		Nej	
Benny Rosengren (SD)	Ja		
Lars Handegård (V)	Ja		
Sten G Johansson (V) tjänstgörande ersättare för Lotta Wedman (MP)	Ja		
Johnny Karlsson (L)		Nej	
Summa	10	5	

Beslutet skickas till
Kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 73

Dnr KS 2016/664, KS 2015/416 - 00

Svar på motion om överföring av kultur- och fritidsförvaltningen till samhällsbyggnadsnämnden och integrationsverksamheten till kommunstyrelsen

Beslut

Arbetsutskottet hänskjuter ärendet till kommunstyrelsen utan förslag till beslut i avvaktan på ny tjänsteskrivelse.

Beskrivning av ärendet

En motion har inkommit från Ingvar Henriksson (S) om att utreda möjligheten att kultur- och fritidsverksamheten ska överföras till samhällsbyggnadsnämnden och att integrationsverksamheten ska överföras till kommunstyrelsen. Motionen remitterades till samhällsbyggnadsnämnden och till kultur- och fritidsnämnden.

Samhällsbyggnadsnämnden behandlade motionen den 22 februari 2017 § 24 och framhåller att frågan bör utredas vidare men att man ser det som både politiskt, organisatoriskt och ekonomiskt möjligt att genomföra förslaget.

Kultur- och fritidsnämnden behandlade motionen den 28 mars 2017 § 15 och framhåller att frågan bör utredas vidare samt att det ska göras en risk- och konsekvensanalys utifrån ett medborgarperspektiv, men att man ser det som både politiskt, organisatoriskt och ekonomiskt möjligt att genomföra förslaget.

Med anledning av att kommunchefen har ett pågående uppdrag att se över kommunstyrelsens förvaltningsorganisation föreslås att densamma även får i uppdrag att utreda motionärens frågeställning vidare.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse från stöd- och styrningsförvaltningen daterad 2 maj 2017.
2. Protokoll från samhällsbyggnadsnämnden den 22 februari 2017 § 24.
3. Protokoll från kultur- och fritidsnämnden den 28 mars 2017 § 15.

Behandling

Leif Pettersson (S) yrkar på att arbetsutskottet hänskjuter ärendet till kommunstyrelsen utan förslag till beslut i avvaktan på ny tjänsteskrivelse.

Ordföranden ställer proposition på eget förslag och finner att arbetsutskottet beslutar enligt detta.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen

Svar på motion om överföring av kultur- och fritidsförvaltningen till samhällsbyggnadsförvaltningen och integrationsenheten till kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen uppdrar till kommunchefen att i samband med det pågående uppdraget att se över kommunstyrelsens förvaltningsorganisation även inkludera förslaget om att överföra kultur- och fritidsförvaltningen till samhällsbyggnadsförvaltningen och integrationsenheten till kommunstyrelsen. Uppdraget ska redovisas senast kvartal 4, 2017 för kommunfullmäktige.

Beskrivning av ärendet

En motion har inkommit från Ingvar Henriksson (S) om att utreda möjligheten att kultur- och fritidsverksamheten ska överföras till samhällsbyggnadsförvaltningen och att integrationsverksamheten ska överföras till kommunstyrelsen. Motionen remitterades till samhällsbyggnadsnämnden och till kultur- och fritidsnämnden.

Samhällsbyggnadsnämnden behandlade motionen den 22 februari 2017 § 24 och framhåller att frågan bör utredas vidare men att man ser det som både politiskt, organisatoriskt och ekonomiskt möjligt att genomföra förslaget.

Kultur- och fritidsnämnden behandlade motionen den 28 mars 2017 § 15 och framhåller att frågan bör utredas vidare samt att det ska göras en risk- och konsekvensanalys utifrån ett medborgarperspektiv, men att man ser det som både politiskt, organisatoriskt och ekonomiskt möjligt att genomföra förslaget.

Med anledning av att kommunchefen har ett pågående uppdrag att se över kommunstyrelsens förvaltningsorganisation föreslås att densamma även får i uppdrag att utreda motionärens frågeställning vidare.

Jan Lindström
KommunchefJessica Hedlund
Tf kanslichef/ Utredare

Bilagor

Bilaga 1 Protokoll från samhällsbyggnadsnämnden 22 februari 2017 § 24

Bilaga 2   Protokoll från kultur- och fritidsnämnden 28 mars 2017 § 15

Beslut skickas till

Kommunchefen för verkställighet och återrapport

LUDVIKA KOMMUN	
Kommunstyrelsen/Kansliet	
2017 -02- 23	
Diariern	Diariplanbeteckn.
K52016/664	CO

§ 24

Dnr SBN 2017/32 - 00

Motion om överföring av kultur- och fritidsförvaltningen till samhällsbyggnadsnämnden och arbetsmarknadsenheten/kommunstyrelsen

Beslut

1. Samhällsbyggnadsnämnden anser att frågan bör utredas vidare.
2. Samhällsbyggnadsnämnden ser det som både politiskt, organisatoriskt och ekonomiskt möjligt att överföra kultur- och fritidsverksamheten till samhällsbyggnadsnämnden samt integrationsverksamheten till kommunstyrelsen.

Beskrivning av ärendet

En motion har inkommit från Socialdemokraterna Ludvika genom Ingvar Henriksson att utreda möjligheten att kultur- och fritidsverksamheten ska överföras till samhällsbyggnadsnämnden samt att integrationsverksamheten ska överföras till kommunstyrelsen.

Det finns många delar av kultur- och fritidsverksamheten som har betöringar med samhällsbyggnadsnämnden olika verksamheter. Det kan finnas vissa möjligheter att utveckla dessa samarbeten för att få ut mer verksamhet till medborgarna med samma resurser. Införlivning av verksamheten rent organisatorisk bör vara möjligt, men utredas vidare mer i detalj.

Integrationsverksamheten verksamhet till kommunstyrelsen ligger i linje med en ökad samordning av integrationsfrågor under kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse från samhällsbyggnadsförvaltningen daterad den 30 januari 2017.
2. Motion.
3. Samhällsbyggnadsnämndens arbetsutskott den 8 februari 2017 § 25

Övriga upplysningar

Ärendet föredras av Göran Andersson

Beslut skickas till

Stöd- och styrningsförvaltningen
Diariet

2016-12-28

Till kommunfullmäktige

LUDVIKA KOMMUN	
Kommunstyrelsen/Konferens	
2016 -12- 29	
Diarienum	Diarienum
KS2016/664	CO
Anm KF	
Rem SBN, KFN	

Motion om överföring av kultur- och fritidsförvaltningen till samhällsbyggnadsnämnden och arbetsmarknadsenheten/kommunstyrelsen

Genom en överföring av fritids- och kulturverksamheten till samhällsbyggnadsförvaltningen ses såväl en ekonomisk som en personell effektivisering. Även genom överföring av integrationsverksamheten till arbetsmarknadsenheten finns administrativa effektiviseringar och kunskapsvinster att göra.

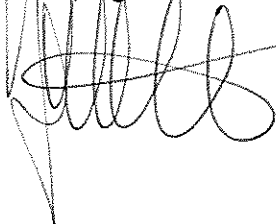
Under 2016 har både samhällsbyggnadsnämnden och kultur- och fritidsnämnden minskat i såväl personal som budget. Samhällsbyggnadsnämndens med VA/avfall som gått in i ett bolag och kultur- och fritidsnämnden med HVB-hemmen som överförts till social- och utbildningsnämnden. Att dessa verksamheter har flyttats innebär att båda nämnderna har betydligt mindre förvaltningar än tidigare.

Fullmäktige föreslås utreda möjligheten

1. Att kultur- och fritidsförvaltningen med fritidsverksamheten och kulturverksamheten överförs till samhällsbyggnadsförvaltningen
2. Att integrationsverksamheten överförs till arbetsmarknadsenheten/kommunstyrelsen

Socialdemokraterna Ludvika

Gm/Ingvar Henriksson

LUDVIKA KOMMUN	
Kommunstyrelsen/Kansliet	
2017 -04- 03	
Diariernr	Diarietplanbeteckn.
KS2017/0664	CO

§ 15

KFN 2017/10 - 00

Yttrande. Motion om överföring av kultur- och fritidsförvaltningen till samhällsbyggnadsnämnden och arbetsmarknadsenheten/kommunstyrelsen

Beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden anser att frågan ska utredas vidare, samt att det ska göras en risk- och konsekvensanalys utifrån ett medborgarperspektiv.
2. Kultur- och fritidsnämnden ser att det kan vara politiskt, organisatoriskt och ekonomiskt möjligt att samordna kultur- och fritidsverksamheten till samhällsbyggnadsnämnden samt integrationsverksamheten till kommunstyrelsen.

Beskrivning av ärendet

Kultur- och fritidsnämnden har fått en remiss från stöd- och styrningsförvaltningen angående överföring av kultur- och fritidsförvaltningen till samhällsbyggnadsnämnden och arbetsmarknadsenheten/kommunstyrelsen.

Av en tjänsteskrivelse daterad 27 februari 2017 från förvaltningen framgår att en motion har inkommit från Socialdemokraterna Ludvika, genom Ingvar Henriksson, att utreda möjligheten att kultur- och fritidsverksamheten ska överföras till samhällsbyggnadsnämnden samt att integrationsverksamheten ska överföras till kommunstyrelsen.

Det finns en del beröringspunkter mellan kultur- och fritidsverksamheten och samhällsbyggnadsförvaltningens verksamheter som kan utvecklas ytterligare. Utredningen bör ha fokus på ett medborgarperspektiv och se till olika samordningsvinster.

Förslaget att överföra integrationsverksamheten till kommunstyrelsen ligger i linje med en ökad samordning av integrationsfrågor under kommunstyrelsen.

Förvaltningens föreslår att kultur- och fritidsnämnden anser att frågan bör utredas vidare för att se om det finns ytterligare alternativ samt att kultur- och fritidsnämnden ser att det kan vara politiskt, organisatoriskt och ekonomiskt möjligt att samordna kultur- och fritidsverksamheten till samhällsbyggnadsnämnden samt integrationsverksamheten till kommunstyrelsen.

Maus

Kultur- och fritidsnämnden

Beslutsunderlag

Protokoll från kultur- och fritidsnämndens arbetsutskott den 13 mars 2017,
§ 22.

Tjänsteskrivelse från kultur- och fritidsförvaltningen daterad 27 februari 2017.

Remiss. Motion från Socialdemokraterna Ludvika daterad 28 december 2016.

Ärendets tidigare handläggning

Kultur- och fritidsnämndens arbetsutskott den 13 mars 2017.

Behandling**Yrkanden**

Ordföranden yrkar att arbetsutskottets förslag till beslut under punkt 1 ändras till: Kultur- och fritidsnämnden anser att frågan ska utredas vidare, samt att det ska göras en risk- och konsekvensanalys utifrån ett medborgarperspektiv.

Ordföranden ställer sitt förslag mot arbetsutskottets förslag och finner att kultur- och fritidsnämnden beslutar enligt ordförandes förslag.

Håkan Frank, (M), Lisbeth Sundbye, (L) och Wilhelm Schaub, (MP) yrkar avslag på punkt 2 i liggande förslag

Ordföranden ställer Håkan Franks med fleras förslag mot arbetsutskottets förslag och finner att kultur- och fritidsnämnden beslutar enligt liggande förslag.

Omröstning begärs

Beslutsgång

Kultur- och fritidsnämnden godkänner följande beslutsgång:

Ja-röst för ja till liggande förslag.

Nej-röst för ja till Håkan Franks med fleras förslag.

Omröstningsresultat

Ledamot	Ja-röst	Nej-röst	Avstår
Sten G Johansson, (V)	X		
Susanne Andersson, (S)	X		
Håkan Frank, (M)		X	

Kultur- och fritidsnämnden

Maino Wohlfeil, (S)	X		
Erik Nordström, (S)	X		
John Hodges, (SD) tjänstgörande ersättare	X		
Lisbeth Sundbye, (L)		X	
Mona-Lisa Jansson Gleimar, (S) tjänstgörande ersättare	X		
Nadja Eriksson, (C)	X		
Wilhelm Schaub, (MP)		X	
Alexander Trygg, (SD)	X		

Med 8 ja-röster mot 3 nej-röster beslutar kultur- och fritidsnämnden enligt liggande förslag.

_____

Beslut skickas till
Kommunstyrelsen
Stöd- och styrningsförvaltningen
Tf förvaltningschef, kof
Akt

Kultur- och fritidsnämndens arbetsutskott

§ 22

Dnr KFN 2017/10 - 00

Yttrande. Motion om överföring av kultur- och fritidsförvaltningen till samhällsbyggnadsnämnden och arbetsmarknadsenheten/kommunstyrelsen

Arbetsutskottets förslag till beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden anser att frågan bör utredas vidare för att se om det finns ytterligare alternativ, samt risk- och konsekvensanalys utifrån ett medborgarperspektiv.
2. Kultur- och fritidsnämnden ser att det kan vara politiskt, organisatoriskt och ekonomiskt möjligt att samordna kultur- och fritidsverksamheten till samhällsbyggnadsnämnden samt integrationsverksamheten till kommunstyrelsen.

Beskrivning av ärendet

Kultur- och fritidsnämnden har fått en remiss från stöd- och styrningsförvaltningen angående överföring av kultur- och fritidsförvaltningen till samhällsbyggnadsnämnden och arbetsmarknadsenheten/kommunstyrelsen.

Av en tjänsteskrivelse daterad 27 februari 2017 från förvaltningen framgår att en motion har inkommit från Socialdemokraterna Ludvika, genom Ingvar Henriksson, att utreda möjligheten att kultur- och fritidsverksamheten ska överföras till samhällsbyggnadsnämnden samt att integrationsverksamheten ska överföras till kommunstyrelsen.

Det finns en del beröringspunkter mellan kultur- och fritidsverksamheten och samhällsbyggnadsförvaltningens verksamheter som kan utvecklas ytterligare. Utredningen bör ha fokus på ett medborgarperspektiv och se till olika samordningsvinster.

Förslaget att överföra integrationsverksamheten till kommunstyrelsen ligger i linje med en ökad samordning av integrationsfrågor under kommunstyrelsen.

Förvaltningens föreslår att kultur- och fritidsnämnden anser att frågan bör utredas vidare för att se om det finns ytterligare alternativ samt att kultur- och fritidsnämnden ser att det kan vara politiskt, organisatoriskt och ekonomiskt möjligt att samordna kultur- och fritidsverksamheten till samhällsbyggnadsnämnden samt integrationsverksamheten till kommunstyrelsen.

Justorandes sign

Utdragsbestyrkande

Kultur- och fritidsnämndens arbetsutskott

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från kultur- och fritidsförvaltningen daterad 27 februari 2017.

Remiss. Motion från Socialdemokraterna Ludvika daterad 28 december 2016.

Yrkanden

Håkan Frank, (M), yrkar avslag på punkt 2.

Beslutsgång

Ordföranden ställer Håkan Franks förslag mot förvaltningens förslag och finner att kultur- och fritidsnämndens arbetsutskott beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservation

Håkan Frank reserverar sig mot beslutet.

Beslut skickas till

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden

Yttrande. Motion om överföring av kultur- och fritidsförvaltningen till samhällsbyggnadsnämnden och arbetsmarknadsenheten till kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden anser att frågan bör utredas vidare för att se om det finns ytterligare alternativ.
2. Kultur- och fritidsnämnden ser att det kan vara politiskt, organisatoriskt och ekonomiskt möjligt att samordna kultur- och fritidsverksamheten till samhällsbyggnadsnämnden samt integrationsverksamheten till kommunstyrelsen.

Beskrivning av ärendet

En motion har inkommit från Socialdemokraterna Ludvika genom Ingvar Henriksson att utreda möjligheten att kultur- och fritidsverksamheten ska överföras till samhällsbyggnadsnämnden samt att integrationsverksamheten ska överföras till kommunstyrelsen.

Det finns en del beröringspunkter mellan kultur- och fritidsverksamheten och samhällsbyggnadsförvaltningens verksamheter som kan utvecklas ytterligare. Utredningen bör ha fokus på ett medborgarperspektiv och se till olika samordningsvinster.

Förslaget att överföra integrationsverksamheten till kommunstyrelsen ligger i linje med en ökad samordning av integrationsfrågor under kommunstyrelsen.

Laila Dufström
tf förvaltningschef

Beslut skickas till
Stöd- och styrningsförvaltningen
Tf förvaltningschef kof
Akt

2016-12-28

Till kommunfullmäktige

LUDVIKA KOMMUN	
Kommunstyrelsen/Konferens	
2016 -12- 29	
Diarienummer	Diarienummer
KS 2016/064	20

Motion om överföring av kultur- och fritidsförvaltningen till samhällsbyggnadsnämnden och arbetsmarknadsenheten/kommunstyrelsen

Genom en överföring av fritids- och kulturverksamheten till samhällsbyggnadsförvaltningen ses såväl en ekonomisk som en personell effektivisering. Även genom överföring av Integrationsverksamheten till arbetsmarknadsenheten finns administrativa effektiviseringar och kunskapsvinster att göra.

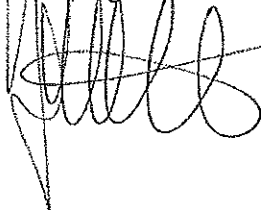
Under 2016 har både samhällsbyggnadsnämnden och kultur- och fritidsnämnden minskat i såväl personal som budget. Samhällsbyggnadsnämndens med VA/avfall som gått in i ett bolag och kultur- och fritidsnämnden med HVB-hemmen som överförts till social- och utbildningsnämnden. Att dessa verksamheter har flyttats innebär att båda nämnderna har betydligt mindre förvaltningar än tidigare.

Fullmäktige föreslås utreda möjligheten

1. Att kultur- och fritidsförvaltningen med fritidsverksamheten och kulturverksamheten överförs till samhällsbyggnadsförvaltningen
2. Att integrationsverksamheten överförs till arbetsmarknadsenheten/kommunstyrelsen

Socialdemokraterna Ludvika

Gm/Ingvar Henriksson

Kommunfullmäktige

VAL

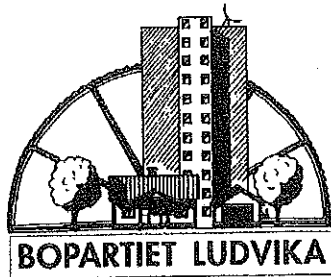
- a) KS 2015/6 - 11
Val av ersättare i myndighetsnämnden miljö och bygg efter Johan Andersson (SD) till och med 31 december 2018.

- b) KS 2015/52 - 11
Val av ledamot i samverkansberedning Hälso- och sjukvård Västerbergslagen efter Rigmor Andersson (M) till och med 31 december 2018.

Redovisning av meddelanden

Beslut

- a) KS 2017/264   73
Motion från Ann-Christin Anderberg (BOP), inrätta en äldreombudsman.
Motionen är daterad 29 maj 2017.

- b) KS 2014/469   00
Protokoll från Länsstyrelsen Dalarna. Val av ny ledamot/ersättare i
kommunfullmäktige efter Jan Larsson (V).

- c) KS 2017/8   73
Vård- och omsorgsnämndens rapport angående antal beslut om bistånd
som inte verkställts april 2017.

Ludvika 2017-05-~~29~~

Motion till Kommunfullmäktige i Ludvika

Inrätta en kommunal äldreombudsman

LUDVIKA KOMMUN	
Kommunstyrelsen/Kansliet	
2017 -05- 29	
Diariernr	Diarietjänstbeteckn.
KS 2017/244	73
Ann CF	

I ett flertal kommuner finns idag äldreombudsman, där äldre personer eller deras anhöriga kan ställa frågor och få råd.

Det kan till exempel handla om hemtjänst, vård- och omsorgsboende eller andra bostadsfrågor för äldre.

Äldreombudsmannen kan även ta emot angelägna synpunkter, som kan kännas besvärliga för den enskilde och dennes anhöriga.

Äldreombudsmannen skall vara fristående, opartisk och ha tystnadsplikt.

Bopartiet i Ludvika anser att ett inrättande av en äldreombudsman kan vara av stort värde för en alltmer växande äldrebefolkning i vår kommun och vill med detta yrka:

- att Ludvika Kommun inrättar en kommunal äldreombudsman.

Ann-Christin Anderberg, Bopartiet.

Ledamot av Kommunfullmäktige Ludvika

Postadress
c/o L. Sköld Carlavägen 34
771 30 LUDVIKA

Bankgiro
266-2864

Internet-adress
www.bopartiet.se

Länsstyrelsen i
Dalarnas län

LUDVIKA KOMMUN Kommunstyrelsen/Kansliet	
2017 -05- 1 0	
Diarienum	Diarietplanbeteckn.
KS 2014/469	11

1/2

PROTOKOLL
2017-05-09

Dnr: 201-4209-2017

Ny ledamot/ersättare för ledamot i kommunfullmäktige

Länsstyrelsen utser ny ledamot/ersättare för ledamot i kommunfullmäktige från och med den 27 mars 2017 till och med den 14 oktober 2018.

Kommun: Ludvika

Parti: Vänsterpartiet

Ny ledamot: Audrina Handegård

Ny ersättare: Ulla Cassel

Avgången ledamot: Jan Larsson

De som berörs av beslutet har markerats med en asterisk (*) i följande sammanställning.

Ludvika stad

Ledamot

Ersättare

Sten G Johansson

1. Lennart Palo

Audrina Handegård*

2. Ulla Cassel*

Grangärde-Säfsnäs

Ledamot

Ersättare

Lars Handegård

1. Lennart Palo

Hans Esselöv

2. Ulla Cassel*

Bevis utfärdas för de som berörs av beslutet.

Den som vill överklaga detta beslut kan göra det skriftligen hos Valprövningsnämnden.

Skrivelsen ska ha kommit in till Länsstyrelsen, 791 84 FALUN inom tio dagar efter dagen för detta beslut.

Helle Bryn-Jensen

Inger Haag

Kopia till
Kommun
Ny ledamot
Ny ersättare
Parti

LUDVIKA KOMMUN Kommunstyrelsen/Kansliet	
2017 -06- 0 1	
Diariennr KS 2017/8	Diariplanbeleggn. 43

Anm KF

§ 59

Dnr Von 2017/1 - 73

Vård- och omsorgsnämndens rapport angående antal beslut om bistånd som inte har verkställts till och med 30 april 2017

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden tar del av och godkänner förvaltningens rapport och översänder rapporten till kommunfullmäktige för kännedom.

Beskrivning av ärendet

Sedan den 1 juli 2006 gäller bestämmelser i socialtjänstlagen och lagen om stöd och service, LSS, vilket syftar till att stärka rättssäkerheten för den enskilda som beviljats bistånd. Bestämmelserna avser:

- Rapporteringsskyldighet när en kommun inte verkställer sitt eget gynnande beslut om bistånd till Inspektionen för vård och omsorg, IVO.
- Särskild avgift (sanktionsavgift) när en kommun inte verkställer sitt eget gynnande beslut inom skälig tid (3 månader).
- Utökade möjligheter för kommunala revisorer att granska ärenden som rör myndighetsutövning mot enskild, när det gäller hur vård- och omsorgsnämnden verkställer sina egna gynnande beslut.
- Ansvarig nämnd och kommunfullmäktige ska underrättas om antal gynnande beslut som inte verkställs inom skälig tid.

Varje kvartal rapporterar vård- och omsorgsförvaltningen till IVO vilka gynnande beslut som inte verkställts inom skälig tid.

Varje månad lämnas statistikrapport till vård- och omsorgsnämnden och kommunfullmäktige över hur många gynnande beslut som inte har verkställts inom tre månader.

Statistikrapporten beskriver vilken typ av bistånd som besluten gäller, antal beslut som inte verkställts inom tre månader samt hur lång tid det har gått från dagen för respektive beslut.

Rapporteringen sker en gång varje månad och upprepas till dess att beslutet är verkställt. Ett beslut är verkställt när den enskilde tillhandahålls den beviljade insatsen.

Denna rapport avser de uppgifter som fanns tillgängliga den 30 april 2017.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Vård- och omsorgsnämnden

Statistikrapport den 30 april 2017

Antal beslut som inte har verkställts inom tre månader. Andel kvinnor respektive män och antal av dessa som tackat nej till erbjudande.

Antal beslut	Varav kvinnor	Varav män	Antal som tackat nej till erbjudande
1	0	1	1

Vilken typ av bistånd som inte verkställts inom tre månader.

Beslut om	Antal
Äldreboende – lägenhet	1

Antal dagar från dagen för respektive beslut till rapporteringstillfälle samt orsak till beslut som inte verkställts.

Beslut om	Beslutsdatum	Antal dagar	Kvinna eller man	Tackat nej till erbjuden plats (1) Resursbrist (2) Annat (3)
Äldreboende – lägenhet	2017-01-16	104	M	1

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad den 3 maj 2017.
Protokoll från AU den 10 maj 2017 § 29.

Beslut skickas till
Kommunfullmäktige
Akt